

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Het Leven Vande H. Maghet Geertrvyt Abdisse Tot Eisleben

Gertrudis <de Helfta>

T'Hantvverpen, [1607]

Het tweede boeck vanden invloet der Godtsdiensticheydt, ende der
Goddelijcker goedertierenheydt. Inhoude[n]de den lof vande Goddelijcke
goetheyt ende de belijdinghen vande werdadten Godts/ ende ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-43080

Het tweede boeck vanden

invloet der Godsdiensticheydt, ende der
Goddelijcker goedertierenheydt.

**Inhoudēde den lof vande Goddelijcke
goetheyt ende de belijdinghen vande wel-
daden Godts/ende s'menschen eygen
ondanckbaerheydt.**

Voorreden des tweeden boecks.

DEsen Boeck, die den tweeden is in ordi-
nantie, is beschreuen gheweest door de
H. Maghet seluer, als ghedreuen zijnde door
hem, die haren gheest hadde in sijn handen.
Het is eenen seer godvruchtighen ende pro-
fijtelijcken boeck. VVant hy vertoont aen el-
ke deuote siele in dese heylighe Geertruyt on-
derwijsinghe, ende als een leuendich voorbeeld
om naer den Gheest te leuen inden binnen-
sten mensche, te weten, hoe dat elck een sijn
onvolmaecktheyt ende ghebreken behoort te
kennen, ende die voor Godt te beschreyden,
hoe dat hy daerom sijn selue behoort te ver-
smaden, ende ten lesten hoe dat een yghelijck
daghelijcks sijn leuen moet aenstellen tot be-
ternisse. Hy leert daer by hier tegen hoe dat-
men Godt ende sijn weldaden sal louen, ende
hem voor die bedancken, ende alle dinghen te
bestieren tot haren oorspronck, daer sy van
ghecomen zijn. Hier leertmen oock wat dat

*Profijt
van desen
boec.*

een siele ghevoelt die by Godt ghetrocken is, wat datse Godt, ende wat datse haer seluen sal toeschrijven, ende wat onderscheyt dat sy ten lesten moet hebben tusschen haren Geest, ende Godts Gheest, op dat sy tot de lieffelijcke vereeninghe met Godt moghte gheraken. Het is wel waer dat dese dinghen met slechte woorden enae die niet ouer een en comē met de weerdicheyt der saken ghehandelt worden, des niet teghenstaende, en moetmen de edelste dinghen, die hier voor gehouden worden ghecreghen te worden wt lauter gratie, by de deuote sielen, van Godt niet weerderen naer den stijl: want het is seker dat veel dinghen die hier ghehandelt worden, wel moghen ghevoelt worden (ende dat alleenlijk by die sulcs ontfanghen) ende datse nochtans niet en connen weerdelijck ghenoech wtgedrukt worden, naer haer maesteyt. Die desen boeck dan gheschreuen heeft (ghelijck ick gheseyt hebbe) is S. Geertruyt. Ende sy heeft hem gheschreuen met haer eyghen hant, van Godt daer toe ghedwonghen zijnde, want naer her neghenste iaer van dat sy ontfanghen hadde die sonderlinghe gaue vande gemeynsaemheynt met Godt. Alst op witten donderdagh was, ende sy met die vant Convent onder andere stont ende verbeyde, om datmen het H. Lichaem ons Heeren soude brenghen tot een siecke suster, ghedwongen zijnde door een al te gheweldighste treckinghe des H. Geests,

De vveerdicheydt ende hooycheydt van de stof des boecs.

S. Geertruyt die heeft desen boec gheschreuen.

Den tijdt.

Hoe dat het by quā

Geests, heeft sy genomen een schrijfboeckken dat aen haer sijde hinck, ende heeft daer met haer hant ingheschreuen in cracht der danckbaerheyt tot Godts lof, sulcks als sy ghevoelde in haer herte met haren beminden inde verborghen stillicheydt, ghelijck volght met dese woorden. Hier begint den memorieboec vande ouervloedicheydt vande Goddelijcke goedertierentheyt; soo genoemt door de Heere des majesteys.

Dancksegginghe wt het binnenste oft innichste bedanckinge voor d'eerste gratie waer door de Heere de siele tot hem ghetrocken heeft.

DAT I. CAPITTEL.

DE afgrondt vande ongheschapen wijsheydt moet aen-roepen den afgrondt van de wonderlijcke almoghentheydt / tot lof ende verheffinghe van sulcken wonderbaren goetwillicheydt. **O** mynen soetsten Godt / myns leuens eeuighen beminden mijnder sielen / de welke dooz die bouenwtbloeyentheydt van v onepndelijcke verinherticheydt neder ghebloet is / dooz de woestijne ende onbeganchelijckheydt / ende onbewaterheden (dat is dooz de menichfuldighe beletselen die ick gheset hebbe teghen v gratie) tot de valleyn minder ellendicheydt. Als int
seffen.

sessentwintichste iaer mynder ouderdom/ op die
 mynen al te salichsten dya sdach/ die quam vooz
 Lichtmisse (die was den 27. dach Januarij) op
 een seer ghewenste ure/ na de Completen als de
 sonne begost onder te gaen: ghy waerhepdt o
 Godt/ claerder als eenigh licht/ maer oot dieper
 dan eenighe verholenthept (die vooz v genomen
 hadt de diehtichepdt van mijn dupsterheden te
 verdoeguen) mijn bekeeringhe soo soetelyck ende
 goedertierentlyck begost hebt/ dooz het stillen vā
 een berocerte / die ghy vooz een maent in mijn
 herte verweckt hadt: met de wetcke (gelijk ick
 gelooue) ghy vooz v hadt neder te bellē den tozen
 van mijn ydelhept ende neustwyshept / die mijn
 hoouerdige in my seluen gesticht hadde/ hoe wel
 ick het cleet ende naem der Religien ydelijc voer-
 de/ om dat ghy immers also sout binden eenigen
 wegh/ waer dooz ghy my v salighmakinge sout
 vertoonen. Als ick dan op die ure die ick gesept
 hebbe/ stont int midden van onsen dozanter/ en
 naer de eerbiedinge van onse dozden mijn hooft
 wederom ophief/ naer nat ick dat eerst gebooght
 hadde tot een bande ouderlingen. Siet so hebbe
 ick v ghesien mijnen soetsten beminder ende ber-
 lossen / die schoon zyt bouen de kinderen der
 menschen/ staende by my als inde gedaente van
 eenen lieffelycken ende eerlijcken ionghelinct/
 vanden ouderdom als van seshien iaren/ soodan-
 nigh als ten minsten vooz mijn sterffelijcke oog-
 gen soude mogen behaghelijck gheweest hebben
 (want soo gheweerdichde ghy de onmetelijcke
 claerhept van v glozie te temperen/ naer het be-
 grijpen van mijn swackhept) met lieffelijcke en
 saechte woorzen tot my sprekende aldus: Seer
 haest sal v salichepdt comen/ waerom beswijcht
 ghy dooz dozeshept? en hebt ghy gheenē raets-
 man

Visioen

man/ om dat de pijn in v berntent is. Als ghy
 dat gefeyt hebt/ hoe wel dat ic wiste dat ic stont
 op de plaetse die ic gheseyt hadde/ soo dochte my
 nochtans / dat ick was in onsen chooz in het
 hoefken daer ic mijn lau gebedt plichte te stoz-
 ten/ daer hebbe ick ghehoort dese naerbolghende
 woorden/ te weten. Ic sal v saligh maken/ ende
 verlossen / en wilt niet breefen. Het welc als ick
 gehoozt hadde/ soo hebbe ic gefien dat ghy mijn
 rechter hant naemt met v al te edele ende teere
 hant/ al oft ghy die woorden hebt willen belo-
 nende bevestighen. Ende ghy hebt daer by ghe-
 hangen/ seggende. Ghy hebt de aerde met mijn
 vanden gelect / ende ghy hebt honich opgelect
 onder de doornen / nu comt dan tot my / ende ic
 sal v ontfanghen/ ende ic sal v droncken maken
 met de waterbeken van mijn goddelijcke ghe-
 noechte/ ende als ghy dat gefeyt hebt/ so is mijn
 siele gesmolten/ ende als ic v wilde genakt/ sent-
 siende hebbe ic gefien tusschen v ende my/ te we-
 ten/ aen v rechter hant ende mijn linker hant
 een hage van sulcker lengde/ dat noch booz my/
 noch achter my gheen eynde hem vertoonde/ en
 die scheeu bouen so dick bedect te zijn met doornen /
 dattet nieuers geen plaetse en was om tot
 v het eenigh genoeghen mijnder sielen ouer te comen.
 Waer door als ic om mijn gebreken ende
 sonden wille (die sonder twijfel beduyt werden
 door de hage die tusschen v ende my was) stont
 en versuchte/ ende als blakende door begheertent
 t'uwarts / ende als beswijckende. Ghy Dader
 der armen (wiens barmherticheden alle uwe
 wercken te bouen gaen) ghenomen hebbende
 mijn hant/ hebt my gestelt sonder eenige swaric-
 heyt beneffens v: Maer als ick beschoude v co-
 stelycke hart / met de welcke ick de beloftenisse
 booz

Noteert
 het vishot

boozeyt ontfinc/ so ben ic in v kennende getwo-
den de rostelycke inweelen vande wonden/waer
mede alle de handschryften der vijanden te niet
gedaen worden. Met dese dan ende andere meer
als eerste gisten van v mede-waerdichste beroe-
pinge mijn ydel verstant verlichtende ende ver-
mozwende hebt ghy my door v binneste salu-
ge geweldelick afghetrocken vande ongheoz-
nerde liefde der letteren/ ende aller mynier ydel-
heden/ so dat alle werelijcke dingen/die my eers-
gancks niet sonder sonden behaegden/ ende al
dat ghy niet en zyt/o Godt mynder herten/ter-
stont my versnaepelijc geworden zyn/ende ghy
alleen dat geheimelte mynder siele begoft zyt als
sinakelijc te worden/waerom ick v loue/gebeme-
dyde/aenbidde ende dancke gelijk ick can/ende
niet gelt ick behoorde wt het binneste merck
myns verstants. O wijsse barmherticheydt ende
barmhertige wijsheyt om dat ghy mynen schep-
per ende verlosser met soo liefelijcke maniere
hebt gepooght mynen herten neck te bryghen
ouder v soet lock/beroydende eenen al te ghetem-
perden dranch / als van noode was tot mijn
cranchteydt / waer door ghy mynen gheest door
instortingen van een nieu licht soo claer hebt ge-
maect/dat ick van dien stont aen begoste te loo-
pen naer den reuck van v welriekende salu-
gen/so dat my dochte v lock soet/ende inden last
licht te zijne / die my eersf schenen hert ende om
verdraghelijck te zyn.

Van de verlichtinghe vanden binnensten mensche
door de gratie Gods.

DAT II. CAPITTEL.

Vdeest ghegroet o salicheydt en verlichtinghe
mynder sielen/v moet dancksegghen al wat
den

den ombanck des hemels ende der aerden/ende
den afgront der diepten begrijpt/ booz die onge-
woonlycke gracie / waer dooz ghy mijn siele in-
gheleyt hebt/ om te herstaen/ende te bemercken
het binnenste misinder herten: waer booz ic eerste
niet meer sozge en droegh/ als van het binnenste
(ist datment soo seggen magh) van mijn handen
ende voete. Maer na de instoztinge van v alder-
soetste licht/ hebbe ic begost te bemercke in mijn
herte vele dingen die v alder-reynichste supuer-
heyt te kennen gauen. Na ick hebbe alle mijn
binnenste so ongeschiet ende ongeordineert ghe-
bonden / soo datse gheen plaetse en lieten booz v
om daer in te woenen. Nochtans noch dese/
noch alle mijn verworpenheyt en heeft v soo
connen van my verdrayuen / mijnen aldermin-
nelijcken Jesu : oft ghy en hebt my dicwils ver-
weerdicht met v sienlycke tegenwoordicheyt/ op
die dagen als ic ginc tot die leuentmakende spij-
se van v lichaem ende bloet : hoe wel dat ick v
niet claerder en sach/ als ghelyck de dingen die
men met den dagheraet siet / met de welke seet
goederhande medeweerdicheydt / ghy v beneer-
stichde mijn siele tot v te locken/ om datse by-
moediger met v soude vereenicht worden / diep-
finnigher v soude aenschoutwen/ende byplucker
soude genieten. Ende als ic mijn stelde om sulcs
nu met arbeiden te vercrijgen op den feestdagh
bande Bootschap bande v. moeder / als ghy de
menshellycke nature getrount hebt in het maegh-
delyc lichaem: Ghy (die eer dat ghy noch geroepen
wort/ segt: Ick ben hier) hebt dien dagh verrast/
mits my alderontweerdichste boozcomende met
de gebenedijdinge van v soeticheden/ op de Digi-
lie vanden boozsephen dach: als ouermidts op
den Sondach het Capittel gheschiedde naer de
mette.

mettenen. Hoe ghy my op dien tijt besocht hebt/
 o opzghende sonne vanden hoochsten/ dooz het
 binnenste ingewant ws goedertieren thepts/ en
 soeticheydts / nademael dat ick niet en can be-
 schyuen/gunt my doch o geuer der gauen dat ic
 b daer mach booz opofferen een offerhande des
 iubileringhs/op den autaeer mijnder herten/op
 dat ick verrijge na mijn wenschen booz my en
 alle uwe wtvercozenen/dat wy dickwils mogen
 geboelen b soete bereeninge ende bereenighende
 soeticheydt/ de welcke my booz die ure ghenoech
 onbekent was gheweest. Want ouermerckende
 de ghesteltnisse van mijn boozgaende ende ver-
 volgende leuen/ soo belijde ick inder waerheydt
 dat het een pure enckele gratie is/die my soo om
 niet/sonder die verdient te hebben gegunt is ge-
 weest. Ghy beschonckt my van dier tijdt af met
 ren claerder licht van b kennisse / waer in dat
 my alrijt meer lockte b soete liefde van b vrien-
 delijcheyt: als my wel opt soude conuen verbe-
 teren hebben mijn verdiende straffe van b stren-
 gicheydt. Nochtans en gedenct my niet dat ick
 diergelijcke genieringen gehad hebbe dupten de
 boozsepde dagen / op de welcke ghy my ghenoyt
 hadt tot de wellusticheden der Coninclicker ta-
 fele. En oft b wijse boozsinnicheydt dat soo ghe-
 schick heeft/ oft dat mijn ghewillighe onacht-
 saemheydt dat ghebocht heeft / en can ick niet
 claer gheweten.

Vande ghenoechlijcke inwooninghe
 Godts met de sielen.

DAT III. CAPITTEL.

ALs ghy dan dus gracelijck met my handel-
 de ende niet op en hielt mijn siele van alle
 ydelheyt binnentwaerts te trecken. Soo ist ghe-
 beurt

beurt op eenen dach / tuſſchen Paeffchen ende
 hemelbaerts dach / als ick booz den pzinen tyt
 was opt boozhof ghegaen / ende ſittende ontrent
 den byber ouermerckte de luſticheydt van die
 plaetſe / die my behaeghde door de claerheydt
 van wateren die daer boozby liepen / ende door
 de groenicheyt bande omſtaende boomen / ende
 bypheyte bande ombliegende boghelen / ende ſon-
 derlinge der dypuen / ende meest door de her booz-
 gen ruſt bande ſidtpaetſe : ſoo hebbe ick
 begoft te ouerpepſen wat dat ick ſoude hebben
 mogen wuſchen / op dat de ghenoechte van het
 ſitten aldaer my mocht profytelijck zijn. Ende
 als ick dochte waer hier by my eenen gheneyn-
 ſamen bequamen ende ghebuerlijcken gheſelle
 die mijn eenicheyt hier vertrooſte oft vruchtbaer
 maecte. Door andere / *S*hy o Heere mijnē Godt
 die een beke zijt hā onwerdeerlijcke genoechten
 (die ghelijck ick hope het beginsel boozcomende
 met b roegeestinghe / het eynde oock van dit ghe-
 peps tot b getrockē hebt) ſtoztende in my / waert
 dat ick den inbloedt van b gratien met een ghe-
 duerige ende behoozlijcke danſegginghe weder-
 om inſtozte in b / als in hunnen oozſpronck / ghe-
 lijckmen dat water inſtozt / eñ int benecſtigheit
 der denghden waſſende als de boomen bloeyden
 door de groenicheyt bande goede wercken / daer
 by verſmadende alle aertſche dinghen / als een
 dypue met eenen bypen vlucht my tot de hemel-
 ſche begaue / eñ hier door met mijn lichamelijc-
 ke ſinnen verbrzent van het geruchte bande my-
 terlijcke dingen / my met alle mijn verſtant tot
 b begaue / dat mijn herte b alſdan ſoude gheuen
 een al te ghenoechlijcke woon-plaetſe in alle
 luſticheydt.

Als ick met deſe dinghen dien dagh mijn me-
 mozie

Ioan. 14.
Vers. 23.

mozie becommert hadde/ t' sauonts slapengaet-
de als ic met geboutwen knien my tot het gebedt
gebooght hadde/ soo is my terstont inde gedach-
tenisse gecomen dese plaetse vant H. Euangelie.
Soo wie my lief heeft die sal mijn woort onder-
houden, ende mijn Vader sal hem lief hebben, ende
wy sullen by hem comen, ende een woonplaetse
by hem maken. Onder welcke woorden soo is
mijn slijckich herte ghewaer geworden/ dat ghy
den mynen oueraldersoetsten Godt/ den eenigen
beminden mynder herten tegentwoordich waert
gecomen. Och oft ick duy sentmael/ och oft ic de
heele zee berandert in bloet mochte leyden dooz
mijn hooft als bloedige tranen/ op dat immers
soo mochte gesupuert worden het mostergat bā
mijn wterste versmaetheydt / die ghy het eynde
hande ouerdenckelijcke weerdicheydt bercosen
hebt om in te woenen. Oft dat mijn herte ten
minsten een ure tydts wtghetrocken zijnde wt
mijn lichaem/ my ghegeuen wert om soo te be-
proeuen stucke gewijs op vierighe colen/ op dat
het opt supuerste de duylicheydt bercocckt ende
verbzant zijnde/ alsoo v mochte gegeuen worden
waert tot geen weerdighe/ immers ten minsten
tot een luttel weerdiger woonplaetse. Want ghy
anynen Godt van dier uren af hebt v berthoont
tot my somwilen als beter gepaeyt/ somtwijlen
strengher / na dat bereyschte mijn verbetert oft
beronachtsaemt leuen. Hoe wel om de waerheyt
ze belyden/ de neerstigste beteringe/ tot de wele-
ke ick op eenighen oogenblick ghecomen ben/ al
hadde sy geduert gehad booz allen den tijt van
mijn leuen/ en soude my niet/ als dies weerdich
konnen berreyghen hebben. Na maer eene de
strengste v gonste der gratien die ick opt na soo
menichbuldige ende helaes sware sonden van v
ontfan

ontfangen hebbe want v ouer groote ſoeticheyt die vercoont dat ghy om myn ſonden wille meer beroert zyt als gram daer mede willende naer myn duncken betoonen / v meerder deught / des lytſaemheyt dat ghy ſoo ſtilmoedelyck ſoo veel myn gebreken hebt connen verdragen / ghelyck ghy ten tyden van v ſterffelyckheyt goedertierlyck verdroeght uwen verrader Judam. Maer ick / hoe wel dat ick ginghe met myn verſtandt lauere / verſtroopt / ende my beſoghende in verganckelycke dinghen : ten laetſten naer uren / ende helaes na daghen / ende ghelyck ick breeſe (dat te ſammeren is) na weken my bekeerende tot myn herte / hebbe v altyt den ſelfſten gebonden / ſoo dat ick niet en ſoude connen clagen dat ghy opt eenen oogeblick my ontrocken zyt geweest vande boozeyde ure af tot deſen teghenwoordighen tyt toe / waer van nu loopt het negenſte iaer dat ick de gratie ontſinck: wtghesouert eens elf dagen booz de feest van S. Jan de dooper: inde welcke ic gelwaer wert dat ghy my ontrocken waert / ende dat ghebeurde (dooz een wereltſche coutinge / gelijck ic my laet duncken) in ons donderdaechs / ende duerde tot ſinaendaechs die op dien tyt was de Digilie van S. Jan den dooper onder de Miſſe / die begint: Ne timeas Zacharia. Alſdan v ſoete ootmoedicheyt ende wonderlycke goetheyt van v wonderbare liefde ſiende: hoe dat ic ſo verlozen ſot was dat ick ſulcken ſchat een niet en achte: want ten ſtaet my niet te bozen dat ick daerom droene geweest ben / oft dat ic dien niet eenige begeerte weder gewenſcht hebbe. Waerom dat ick my nu ſeer verwondere wat raſeruyge myn verſtant bevanghen hadde / ten ware om dat ghy my ſout laten onderbinden in myn ſeluen / het gene S. Bernaert ſeyt. Ghy loopt

Noteert
vdat een
ſuyuerhz
dat Godt
in ons
begeert.

soopt ons na als wy bluchten / wy keeren den rugge / ende ghy beiegent ons vooz ons aensicht: ghy bidt ende wort versmaeyt: maer gheen beschaemtheit geen versmaeytheit en can v keere van sonder ophouden / ende sonder moede te worden te besozghen / dat wy ghetrocken souden worden tot het gene noch ooge gesien / noch oore gehoozt en heeft / noch int herte der mensche geclommen en is / gelyck ghy int beghin sel sonder mijn verdiensten (want wederom in te vallen is quader als simpelc te vallen) soo hebt ghy my diet noch minder verdient hadde / v beweerdicht te geuen de blyschap vande salichmakinge van v tegenwoordicheit geduerich tot deser uren toe.

VVésche
van een
godvruch-
tige siele.

Eē crach-
tich op-
offeren.

Hoe dat-
men in
vterlijke
dingen
hem ghe-
neets sal,
ende dan
vveder
keeren
tot het
binnenke

Waer vooz v zy dien lof ende dancksegginghe de welke soetelijck comende wt de ongheschapen liefde / ouer alle schepselen onbegrypelijc wederom tot v toebloet. Ende om dat ghy v beweerdicht my te bewaren dese costelijcke gaue van v salichmakende tegenwoordicheit / soo wil ick v offeren / v wnemende ghebedt: het welck ernsich heeft gemaecht het ghetuyghenisse van het hebloet sweet dooz angst des doots / en deuoot: de onnooselheyt vande pure simpelheyt / ende crachtich: de brandende liefde ws Godtheydts. W biddende dat v gelieue dooz de cracht van dat alverbolmaeckste ghebedt / my te volmaken in uwe vereeninge / ende in het binnenste r' uwaerts te trecken / op dat so wanneer het gebeurt dat ic sal moeten dienen tot wterlycke dingen / tot salicheyt van mynen naesten / dat ick onberdeyft ende onberandert van die bliue. Ende als ic die opt volmaeckste tot uwen lof sal volbrocht hebben / dat ick terstont tot v in mijn binnenste wederkeere. Ghelyck een water dooz een ontweert beruert wort / het welck ghedaen zynde terstont wederom

wederom tot sijn stilte keert / op dat ghy my al-
 tijt moeght binden so deuoot als ghy my v seluē
 altijt verdoout teghenwoordich / ende daer dooz
 gelieue v my te bzingen tot soodanige volmaect-
 heyt / als v rechtbeerdicheyt opt toe heeft mogen
 laten aen v bermherticheyt / te bzingen een siele
 die beswaert was met het gewicht des lichaems
 ende v ganschelijck wederstont / ende dat v mijn
 leste wrafsamen gelieue te ontfangen met de vaste
 omheltingen / ende het aldercrachtichste kuschē /
 op dat sonder vertoeuen mijn siele haer daer
 mach binden / daer ghy sonder plaetse / ende on-
 berdeypt in v bloeyende ewicheyt / met den Va-
 der / ende den H. Gheest leeft ende regneert Godt
 in onbersterffelijcke eeuwen der eeuwen. Amen.

Vande wonden die in haer herte gheschreuen zijn
 geworden ende oeffeninge tot de vijf H. vvonden.

DAT IIII. CAPITTEL.

In het beginsel van dese dinghen / te weten / int
 eerste / oft tweede iaer gelijck ick ghelooue / alst
 winter was / soo hebbe ick in eenen boec gevon-
 den een gebedeken in dese woorden. Heere Iesu
 Chrieste Sone vanden leuenden Godt / gont my
 dat ick wt ganschcher herten / ende volle begeerte /
 ende doztiger siele / tot v magh misnen geest stie-
 ren / ende in v den aldersoetsten mijnen Gheest
 herscheppe / ende dat mijnen geheelen geest / ende
 alle mijn binnenste mach hūgen naer v / die zijt
 de waerachtige salicheyt. Schryft o alderberm-
 hertichste Godt / alle v wonden in mijn herte /
 met v costelijck bloet / op dat ick daer in lese / v
 pijn / v samen oock v liefde / ende laet de gedach-
 tenisse van v wonden gheduerlijck bliuen int
 verholen van mijn herte / ende laet de droefheyt
 van

Een de-
 uoot ghe-
 bedeken.

van v medelyden in my verweckt worden/ ende den vrant van v liefde in my onsteken worden. Gunt my ooc dat alle schepselen my versmaepelijc worden/ ende dat ghy alleen soet ghebonden wort in mijn herte. Welck ghebedeken my aen ghenaeem zynde / nam hoor my dat dickwils te gebuycken / waer toe ghy / die nimmermeer en versmaept het wenschen vande cleyne / v roeghes boeght hebt om de daet te gonne van hoor sepde ghebedeken. Want na cozten tydt op dien selfsten winter / sadt ick naer de vesperen om te collatien / in onsen Reuenter / besijden een per soone / aende welcke ick mijn secreet van sulcke saken enichsins te kennen hadde gegeuen. En dat selfste stelle ick hier by als boozcomende tot nutbaerheyt des lesers / te weten. Dat ick dickwils onderbonden hebbe / dat in my vermeer dert is ghewerft de viericheydt der deuotie dooz soodanige ontdeckinge. Maer oft uwen Gheest dat gebrocht heeft / mynen Heere / mijnen Godt / oft eenige menschelijcke geneyghetheyt / en soude ick niet vastelijc connen weten / hoe wel dat ick van eenen verstaen hebbe die in soodanige dingē geoeffent was / dat in diergelijcke dingen alreijt profijtelijck beropenbaert / niet daerom aen een pegelijck : maer alderbest aen sulcke die niet alleenlijck dooz een minnelijcke trontwicheydt met ons by is / maer oock dooz de eerweerdicheyt van meerder te zijn ons ouerhoofst wort ghebonden. Nochtans ghelijck ick geseyt hebbe nademael dat dit my oubekent is / so bebele ick al aen v mijnen getrousten besorger / dooz wiens Gheest (die bouen den honich soet is) alle cracht der hemelen bestaet. Indien dat soodanige viericheydt wt een menschelijcke geneyghelijchheyt gesproten was / soo ist des veramelijcker dat ick

Parenthe
sis oft
russchen
sprekinge

Aen vrie
dat men
de godt-
vruchtige
secreten
sal mede
deylen.

mp

my berwoepe inden afgront des dancſeggings/
 hoe ghy o Godt meeweerdliker v beweerdicht
 hebt te boegen het gout van v onprijſeerlijcheyt
 met het ſijck van myn berwoepentheyt/om dat
 d' nimmers ſo de geſteenten bande gratien aen my
 eluen ſoudē. Ic ſegge dan/ als ic op de boozſey- Vervolgh
 de ure ſittende in onſen Keuenter/ mijn gedach-
 teniſſe deuotelijck beſich hadde met diergelycke
 dingen/ ſo hebbe ic geboelt dat van Godts wegē
 my alderonweerdichſte gegont waren de gauē/
 die ic met het boozſeyde gebedekē begeert hadde.
 Want ic hebbe verſtaen dooz den geest dat bin- In haer
 nen in mijn herre als in lichamelijcke plaerſen hertevor
 ingedrukt waren/ die eerweerdighe ende aenbid- den ghe-
 delijcke lictteekenen van v alderheplichſte won- druckt de
 den/ dooz de welke wonden ghy mijn ſiele ghe- lickteec-
 nefen hebt/ ende my als toeghebzocht den croes- kenen vā
 van v hemelſche liefde. Maer noch en heeft mijn de vvon-
 onweerdicheyt den afgront vā v goedertierent- den des
 heyt niet wtgeput gebonden: maer daer-en-bo- Heeren
 uen hebbe ick noch ontfanghen dooz die bouen-
 ouerbloedicheyt van v alderliberaelſte milcheyt
 deſe onberſwijgelijcke gauē/ dat ſo dickwils als
 ic alle dagen my beneerſtigen ſoude inden geest/
 om te beſoecken de ſegelen bande amoureuſe in- Pſai. 102
 druckinge met de 5. beerſen vanden Pſalm 102.
 Benedic anima mea Domino, dat ick my niet en
 ſoude connen beclagen van geen beſondere wel-
 daet ontfangen te hebben. Want ic hebbe van v
 gheleert dat ick dooz het eerſte beers Benedic
 anima mea, &c. ſoude moghen te neer leggen aen
 de h. wonden van v ſalige voeten/ alle den roeft
 van mijn ſonden / ende de verſmaetheyt bande
 wereltſche ghenoechte/ daer na dooz het tweede
 beers. Benedic & noli obliuiſci, &c. ſoude mogē
 afwaſſen int amoureuſe vat dat my wtgebloet
heeft

heeft bloet ende water/ alle smetten vande blee-
 schelijcke ende verganckelijcke genoechten dooz
 het derde beers. Qui propitiatur, &c. loopen-
 de met rust des Geests om te rusten tot de sint-
 ker wonde/ inde selue als een duyne inde steen-
 rotse mijnen nest mochte maken / daer na dooz
 het vierde beers. Qui redimit de inieritu, &c.
 gaende aen de rechter handt / dat ick al dat my
 onbzect inde volmaectheydt der deuchden daer
 tot my soude vast betrouwende eyghenen vant
 gene daer booz my als gheset is van v goet/ om
 daer mede fraey verciert te worden. Dooz het
 vijfde beers. Qui replet in bonis, &c. nu alle be-
 schaemtheyt der sonden gesupuert zijnde/ en de
 armoede der verdiensten verbult zijnde/ hoe wel
 ic onweerdich ware van v alderghewenste ende
 soetste tegenwoordicheyt / dat ic nochtans dooz
 v soude verdienen weerdich ghenoech te worden
 om my te verheugen in v supuerste omhelsinghe.
 Waer mede ic belijde dat my gegeuen is sulchs
 als dooz het gebedt begeert wort / te weten / dat
 ick in haer soude lesen/ v pyne / r'samen oock v
 liefde. Maer helaes dat heeft cozten tijdt in my
 geduert/ hoe wel dat ickt v niet en wijte dat ghy
 het my ontrocken hebt/ maer ick beclage dat ic
 dat dooz mijn eygen onachtsaemheydt verlozen
 hebbe/ het welc nochtans v onmetelijcke berm-
 herticheyt ende ouerbloedige goedertierenheydt
 dooz de vingeren siende my de eerste ende meeste
 gauen/ te weten / de indzuckinghe der wonden
 sonder mijn verdiensten ende my dat niet schul-
 dich zijnde/ zijt bewarende tot desen tegenwoor-
 digen tijt toe/ waer booz v zy eere ende regeringe
 lof/ ende iubilatie tot de eewige eewen. Amen.

Oefse

Oeffeninghe vande vvonde der liefden vant badt,
saluinghe ende verbinsel.

DAT V. CAPITTEL.

NAer dese dinghen int seuenste iaer vooz den
Aduent/ so hadde ick dooz v die alle goet be-
stiert / een seker persoone my verbonden dat sy
alle dagen vooz my soude in haer gebet wesende/
vooz het Crucifix/dese woorden ondervoegghen.
Doozschiet o alderlieffsten Heere / dooz v dooz
wont herte/ haer herte/ met de schichten van v
liefde / soo datter niet aertsch in en bliue/ maer
dat het alleen bliue behouden dooz de cracht
van v Godtheyt/ dooz wiens ghebedt gelijck ick
betrouwe/ ghy verweect zijnde op den Sondach
alsinen singt. Gaudete in Domino. Als v herin-
herticheyt wt de ouerbloedichste wtgestoztheyt
van v milcheyt onder de Masse toegelate hadde/
dat ick soude gaen tot die versaminge van v al-
derheplichste Lichaem ende Bloet / so hebt ghy
my nu int toegaen ingestozt dese begeerte/waer
dooz ghedwongen zijnde / ick wtghebozsten ben
gheweest in dese woorden. Heere ick belyde dat
ick naer myn verdiensten niet weerlich en ben
om te ontfanghen het alderminste deelken van
v gauen/ nochtans dooz de verdiensten ende be-
geerten van alle de omstaenders bidde ick uwe
goedertierenheyt / dat v ghelieue mijn herte te
doozschieten met den pijn uwer minnen. Welc-
ker woordens cracht/ ic terstont gewaer gewor-
den ben datse tot v Goddelijck herte toe geraect
was/ soo dooz de instoztinghe vande binnenste
gratie/ als dooz een blijckelijck teecken des ver-
toonsels int crucifix. Soo dan naer dat ic geno-
men hebbende de leuentmakende Sacramenten/
G 5 wederom

Begeerte
van een
deuote
siele.

EenGodt
vruchtich
ghebedt.

wederom in mijn plaetse was ghegaen / dochte
 my dat wt de wonde bande rechter zyde des
 Crucifix dat om hoogh geschildert was / quam
 als een strale der Sonnen / die scherp was als
 een schichte / die doort vlieden scheen wt gesche-
 ten te worden / ende wederom ingetrocken / ende
 dit soo een lange wyl geduerende / wert mijn be-
 geerte daer dooz soetelyc aengelockt. Maer noch
 en ben ick niet aldoen gecomen tot mijn berme-
 ten / tot dat op s' woensdaechs toe / als inen naer
 de Misse gedachtenisse hout bande weerdicheyt
 van v aenbrodelijcke menschworinghe / ende
 woetschapp / waer mede ick my oock / hoe wel
 niet weerdich ghenoech becommerde / ghy als
 onbersienlyck schoot in mijn herte een wonde /
 met dese woorzen. Laet hier toe sincken alle het
 gestwil van v genepchlycheden / te weten / laet de
 sonne van v verheughen / hope / blyschap / droef-
 heyt / bzeese / ende andere boozts utve genepchly-
 heden in mijn liefde bebestight worden. Ende
 terstont is my inde gedachtenisse ghecomen het
 gene ic wel eertjts gehoozt hadde / datmen tot
 de wonden moeste gebzuycken / wasschinge / sal-
 uinge / ende verbindinge. Maer hoe dat ic dit int
 wert soude stellen / en hebt ghy my aldoen niet
 eyndelyc gheleert / maer daer na hebt ghyt my
 dooz een ander persoon geleert / die haer oozen so
 ick dencke des berstants veel neerstelijcker ende
 subtrijlijcker gewent gemaect hadde tot utwen
 lof om met hun aderkens te ontfangen v lieffe-
 lijcke oorzbeselen als ic helacs : want sy heeft my
 geraden / dat ick niet een geduerige deuotie ouer-
 denkende de liefde ws herten / als ghy waert
 hangende aent crups / soude nemē bande boch-
 ticheyt der liefden die booztsgezocht is geweest
 dooz den bzant der winnen / het water der deuo-
 tien /

Het vva-
 ter der
 deuotien.

tien/tot afwasschinge van alle gramschappen/
 ende wt de natticheyt des goedertierentheydts/
 die boozts ghecomen is dooz de soeticheydt van
 sulcke ontwederlycke liefde / soude hebbē de dā-
 baricheyt des saluinghs booz alle teghenspoet/
 ende wt de maghticheyt der liefde die volbrocht
 is geweest / dooz de stercte van sulcken unbegrij-
 pelycken bzant / soude hebbē den bant des recht-
 beerdichmakincks / op dat ick alle myn gepep-
 sen / woorzen / ende wercken dooz de cracht der
 liefden tot v soude beschicken / ende soo sonder
 ontbonden te worden / v mochte aenclenen. Al
 wat ic dooz myn boosheyt en snootheyt bedoz-
 uen hebbe / laet dit gebetert wordē dooz de cracht
 der liefden / waer van de vollicheydt woont in
 hem / die sittende aen v rechter hant / o hemelschē
 Vader / gheworden is been van myn beenderen /
 ende bleesch van mynē bleesche: want dooz hem
 so offere ick v / inde cracht des H. Geests / met de
 edelheyt des medelydens / des ootmoedicheyds
 ende eerbiedinge / gelyck ghy ons gegunt hebt te
 vermogen de beclaginghe van myn ouergroote
 ongeluckigheden daer ick dooz geperst worde te-
 gen de utwe so edele Goddelijcke goetheyt / die ick
 in veel manieren met gedachten / woorzen / ende
 wercken bebochten hebbe / maer in sonderheyt /
 om dat ick de boozseyde gauen soo ongetrouwe-
 llyck / onachtsamelijck / ende ontweerdelijck ge-
 bzuyckt hebbe / hadde ghy aen my ontweerdighe
 ghegeuen maer eenen dzaet vant blas tot v ghe-
 dachtenisse / ick hadde dien te recht met bliftiger
 eerbiedinge behoort geacht te hebben / dan ic nu
 alle v gauen geacht hebbe. Ghy weet het mynen
 Godt die eenen kender zyt van myn verholent-
 heden / dat dit de oorsake is / waerom dat ic verre
 byten / is tegen myn wel behagen bedwongen
 worde

De dane-
 baerheyt
 des sal-
 vinghs.

De ver-
 bindinge
 des salich
 makings.

woorde dese dingen te schryuē / om dat ic bemere-
kende hoe weynich ick daer in gevoordert hebbe
geen sins en can toe staen te geloouen datse booz
my alleen gegeuen zijn / nademael v eewige wijs-
heydt van niemanden en can berlept worden.
Soo dan geuer der gauen die soo veel my door v
eygen geliefte om niet / ende sonder my yet schul-
dich te zijn / gegont hebt / gheeft oock aen die dit
lesen dat het herte van die utwe vrienden mach
medelyden hebben met v / om dat utwē puer der
sielen heeft bewaert sulckē Conincklike gesteen-
te / soo veel uren geduerende int slijck vant mo-
siergat mynder herten. Laet haer prijsende ende
aenbiddende verheffen v b' b'ermherticheydt met
woorden des herten ende des monts / segghende:
V Godt den Vader wt den welcken alle dingen
zijn / te rechte prysen wy / ende v zp eere / gebene-
dydinge ende claerheydt / op dat ommers soo ee-
nichsins mijn gebreck mochte gebetert worden.
Van desen tydt af houde sp op van schryuen tot
October toe.

Hoe het kindeken Iesus innichlijck vereenight is
gheworden met het herte van dese bruyt.

DAT VI. CAPITTEL.

Ongenakelijke hooghde vande wonderlijc-
ke mogetheyt. **O** diepte des afgronts vande
onbespoorlijke wijsheyt. **O** onmetelijke brede
vande ghelwenstelijke liefde / hoe crachtelijck
zijnse verheuen de hemelsche waterbeken van v
als honich soete Godtheyt / die soo ouerbloede-
lijck wrghestort zijn / ouer my alderverwoopen-
ste wozinken / cruppēde in het sant van mijn
onachsamenheden / ende ghebreken / dat my geoz-
loft

soft woort / ende lust oock in dese ballinckschap
mijns pelgrimschaps naer mijn cleyne begripe-
lijckheyt te handelen van het boozspel van v ges-
noechlijcke wellusten / ende die al te soete soetic-
heden / waer dooz yemant Godt aenhanghende
eenen Geest met hem woort / wiens salicheyts on-
wederhouwelijckheyt bouen-ouerbloedelijcken
wtgestort zijnde aen my arme sierken / stoutic-
heyt ghegeuen heeft om te lecken / eenighe hare
druppelkens / dooz ghedachtenisse vande gauen
die my gegont zijn / die ick met sulcken woorden
als my mogelijck is my beneerstigen sal om wt
te spreken. Soo dan in dien nacht als de heme-
len zijn honichbloeyende geworden ouer de gants-
sche werelt dooz den soetmakenden dauwe des
Godsheyts / soo is dat het blies oft bel mijnder
sielen nat gemaeckt zijnde op den acker der ghe-
meynten rontom my / hem heeft verstout dooz
ouerpepen by te comen / ende dooz de oeffeninge
der deuotie dienst te bewijzen aen die meer als
hemelsche baringhe ; waer dooz de maeght niet
anders als een sterre haer stralen / heeft voortge-
brocht den Sone waerachtich Godt ende men-
sche. En mijn siele die heeft verstaen hoe dat aen
haer (als inde vertooninge die op eenen oog-
blic geschiede) gegeuen wert / ende dat sy ontfinc
als in een plaetse van mijn herte een cleyne teer-
kinderken als op die ure gebozen (in het welke
sekerlijck verborzen was een die alderbolmaec-
ste gifte ende alderbeste gaue) het welck als mijn
siele in haer hadde / soo scheense terstont met dat
verandert te zijn in eender vertwe / is dat het
nochtans vertwe ghenoeint mach worden / dat
met geen sienlijcke ghedaente mach vergheleken
worden / ende hier dooz heeft mijn siele ontfan-
gen een onwtsprekelijck verstant van die soet-
bloey-

bloeyende moorden: Godt salt al zijn in alle, doer
 sy gheboelden dat haren beminden bevanghen
 wert in haer binnenste inghetwant/ende sy haer
 verblijden dat haer niet gheweygert en was de
 aengename tegenwoordicheyt vanden bypde-
 gom des aldergenuechlijcke salicheyts. Waer-
 om dat sy door een onbersadelijcke begheerte
 dronck den gehonichden beker der navolgende
 woorden die haer van Godts wegghen toeghe-
 brocht worden/te weten. Ghelijck ick ben de ge-
 daente vande substantie/dat is/ selfstandicheyt
 van Godt den Vader inde Godtheydt/ soo sult
 ghy zyn de ghedaente van mijn substantie / dat
 is/ selfstandicheyt/ van wegen des menscheyts/
 ontfanghende in v Godt- gemaecte siele/ de wt-
 sepndinge mijns Godtsheys. Ghelijck de locht
 ontfanckt de stralen vande claerheyt der sonnen/
 op dat ghy door dese vereenigende strale tot het
 merck toe doorzonghen zijnde / sout bequaem
 gemaect worden/ tot mijne noch gemeynsamer
 vereenige. O seer edele balsam des Godtsheys
 aen allen kanten wtspreyende de breeckskens der
 liefden / groepende ende bloeyende inde eenhe-
 heyt: maer nochtans in het eynde der tijden
 verspreyt. O ware cracht der onberminlijcke
 rechter hant des alderhoochste/ door de welke
 sulcken aerden vat so door sijn eygen gebrec ver-
 worpen tot beschaemtheyt/ heeft in hem bliuen
 houden sulcken costelycke smitringhe! O ware
 alderblijckelijcke ghetuygenisse vande onerwt-
 bloeyende goedertierentheyt Godts/ als sy van
 my niet geblycht en is/ die was soo verre volen-
 de inde ontwegen der sonde/maer in my gedruet
 heeft de soeticheyt vande aldersalichste vereenig-
 ge in mijn cleyn begripelijckheyt.

Ken vvd-
 delijcke
 med:dey
 linge van
 Godt den
 Heere.

Vande

Vande indruckinghe des Godtheys in haer siele
ghelijck die van eenen seghel int was.

DAT VII. CAPITTEL.

Hier na op Lichtmis/ als ick naer een smare
cranchheyt te bedde lach/ ende smorgens on-
trent den opganck des daghs droef zynde my
van binnen beclaeghe / dat ick moeste deruen
de Goddelijcke besoeckinge/ waer dooz ick dick-
wils op sulcken eenen dagh vertroost gheweest
hadde/ ende dat om dat ic niet siecten bevangen
was/ so ben ick vertroost geworden vande moe-
der die een middelerste is tusschen Godt ende de
menschen/ met soodanige woorden: Gelijc b niet
te bozen staet dat ghy bitterder pijn des cranc-
heys in b lichaem verdragen hebt/ soo weet ooc
dat ghy noyt soo edele gifte ontfangen en hebt/
als ghy nu ontfangen sult/ om de welke weer-
delijck te ontfangen uwen geest versterckt is ge-
weest/ dooz de boozgaende cranchheyt des lic-
haems. Waerom hier dooz verlicht zijnde/ als
aenstaende de ure vande processie / ghenomen
hebbende de leuentmakende spijse / ick my met
Godt alleen becommerde / hebbe verstaen dat
mijn siele ghelijck als was dat by het vier neer-
stelijck mozwe ghemaect wort om een figure
daer in te ontfangen/ was aen de borste des hee-
ren / en my dochte terstont dat sy daer aenleef-
de / en dat een deel van haer ingetrocken wert
in die schadt-camer / inde welke lichamelijck
woont alle de bollicheyt des Godtheys/ geteet-
kent met het hant-teecken vande blinckende en
alrijt stille Oypuidicheyt. O kole der verwoest-
heyt mijnen Godt! hebbende/wt-treckende/ende
indruc.

De cranc-
heyt des
lichaems
plocht
voor te
gaen de
versterc-
kinge des
Gheests..

inbrucgende den leuenden brant/ als ghy so ons
wtbluffchelyck de ouerhant hebt geeregen ouer
de bochticheyt van mijn slijberige siele/ in haer
eerstgancks verzoogende den bloet bande we-
reltsche ghenoechten / ende daer naer oock haer
saecht makende bande strengicheydt des eyghen
wils/ door de welke sy met berloop des tijts soo
herde was geworden. **O** waerachtich verstande
de vier/ dat soo v cracht ghebruyct tegen de ghe-
beken/ dat ghy v ghelaet als oft ghy waert een
soete saluinge inde siele. In v ende geens sijn in
yet anders crighen wy dese cracht/ dat wy moge
herbornt worden naer het beelt en gelijckenisse
van onsen oorspronck. **O** ouerwinnende ouer
int genoechlijc aenschoutwen des waerachtigen
peps/ door wiens werkinge de vuylicheyt wort
berandert in het gesuyuert ende wtgelesen goud/
als de siele berindeyt door de bedriechlijcheit ten
lesten met het heel begheeren wilt ondersoeken
het booz- namelijckste goet dat in haer is / het
welck ghy seluer zijt/ inde waerachticheyt van
v eeuwichheydt.

Vande innichste intrekinge haerder siele in Gods.

DAT VIII. CAPITTEL.

DAer na op den Sondagh/ Esto mihi hebt ghy
ouder de misse mijn verstant beruect / ende
mijn begeerten verbruyct tot noch edelwer gauen
die ghy my geuen sout/ en dat sonderlinghe door
twee woorden / door de welke ick noch stichte-
lijcker daet in mijn siele gewaert geworden ber-
te weten inden veers hant eerste Responsorium
Benedicens benedicam tibi, &c. en in het veers bi
het 9. Responsorium: Tibi enim & semini tu
dab

dabo has regiones, &c. Tusschen welcke ghy met De salig-
 v eerweerdige hant rakede v aldersalichste borst heyt van
 my vertoont hebt wat landtschappen utwe on- het he-
 wederhoutwelycke miltsheyt was belouende. **O** melrijck
 ghy o saligh lantschap/ salichmakende door den
 wtdoet der salicheden/ acker der wellustichede/
 wrens minste greyncken aldergenoechsamelijck
 boldoen can het begheeren van alle utwe wtuer-
 cozen in verscheydencheyt der dingē/ die door een
 menschelick herte mogen wenscheltic/ bemsinne-
 lij/ genoechlij/ bzolij/ en soet bedocht worden.
 Als ick dan besich was met de dingen daer ick
 mede behoorde besich te zijn/ soo nochtans niet
 ghelijck het behoorde: siet soo heeft haer bero-
 penbaert de goedertierenheyt ende liefde van
 Godt onsen salichmaker / niet wt de wercken
 des rechtveerdicheyts/ waer door ic ontweerdige
 dat soude moghen verdient hebben: maer naer
 sijn ontwtsprekelycke berinherticheydt met een
 berkosen herbozinge my versterkende ende ghe-
 reetmakende/ die om mijn wtterste betwozpen-
 heyt de alderontweerdichste ben / ende met recht
 als asgrijfelijck ende te berfoeyen / om te ontfan- Inrecker-
 gen in my/ die aenbiddelijcke/ bouenhemelsche/ de verco-
 en ouerweerdeerlijcke utwe noch innigher beree- ninghe
 ninghe. Maer mijnen Godt door welke mijne met Godt
 berdiensden / door wat utwe oordeal hebt ghy
 connen die ontweerdeerlijcke gawe in my volma- Sōmigha
 ken: Seker de liefde die gheen weerdicheydt en cyghen-
 kent/ nochtans door me/weerdicheytrijck is. Ic schappen
 segge de dziftrighe liefde die gheen oordeal en ver- vāde God
 wacht/ noch door eenige reden begrepe wort/ die lijcke
 heeft v mijnen aldersoetsten Godt / al oft ghy liefde
 dzoncken waert (derue icht soo segghen) sot ghe-
 maecht: dat ghy soo ongelijcke dingen sout ver-
 samen/ oft om betamelijcker te seggen / de inge-
 bozen

bozen/ende eyghen natuerlycke soeticheydt was
 goedertierenhepts/ als van binnen in v getroc-
 ken hebbende de soericheyt der liefde (waer dooz
 dat ghy niet alleenlyck en bemint / maer heel
 liefde zyt / wiens aldernatuerlijcksten inbloet
 ghy gestiert hebt tot de salicheyt vant mensche-
 lyck gheslachte) die heeft v geraden dat ghy het
 alderbarmste menschken / arm van ghemeyne/
 ende toeghewoopen goeden / versmadelyck van
 leuen ende manieren soudt roepen vande palen
 vande wterste verwoyphetheyt tot een geselle der
 Conincklycker/ia Goddelijcker weerdicheydt/
 op dat alle mensche die inde H. Kercke is des
 te grooter betrouwen neme. Het welcke ick van
 alle Chzisten menschen tot eertweerdicheyt van
 mijnen Heere hope ende wensche / datter oock
 niemant gebonden magh worden minder als ic
 doozt bederuen vande gauen Godts ende berar-
 genisse sijns euen naestens. Maer om dat de on-
 sienlycke dingen Godts dooz de dingen die ghe-
 schapen zyn met verstant der wterlijcker dingē
 eenichsins wtgedruickt connen worden/ gelijc ic
 bozen verhaelt hebbe/ soo heeft de Heere beropen
 baert (vooz soo bele als ick een ontwtsprekelycke
 sake can wtducken) inde plaetse van sijn gebe-
 nedigde bozste/ daer hy op Lichtinis dagh mijn
 siele heeft ghenomen / als was dat neerstelijck
 weeck gemaect was by het vier (gelijck ic bozen
 gesept hebbe) boechtich zijnde/ als met druppel-
 kens sweets/ die crachtigh wtboztelden / al oft
 de substantie des was voozsept dooz de menich-
 fuldicheyt der hitten die van binnen verborzen
 was/ in sulcke ontslyptinghe ghesmolten hadde
 geweest/welcke gedaente nochtans der druppel-
 len die Goddelijcke schadt-camer tot haer met
 sulcken wonderlijcken / nochtans ontwtspreke-
 lycken

VWensch
 van een
 godvruc-
 tige siele.

lijcke/ia onouerpeſelijcken cracht intrack/ ſoo
 dat het blijckelijck werdt een cracht een daer
 gebzuyet heeft v onwederhoutwelijke liefde/daer
 ſulcken ſoo grooten ende ſoo onbegrijpelijcken
 uwe binnenſte ſecreet ontſloten wort. O eewighe
 ſon-ruſtighe/o geruſte woonplaetſe / plaetſe die
 het al bevanght dat ghenoechlijck is/Paradijs
 bande eewige welluſtigheden/ voozby bloeyende
 beke der onweerdeerlijcke ghenoechten/aenloc
 kende met de blondzagende groenicheyt der al
 derhande luſtigheden / bermakende met de ſoet
 luydende/ia ſoetelijck rakende gefangen der ver
 ſtandiger ſangers/ verſraeyende met het reuck
 bzengende windeken der leuent-makender ſpe
 cerijen : dzoncken-makende dooz ontſluytende
 ſoericheyt des binnenſtens geſmaecs / verande
 rende met een wonderlijcke ſaechticheyt der ver
 holen omhelſingen. O dypwerf/ia vierwerf ghe
 luckich is datment ſegghen magh hondertſout
 heplich is hy/die betweecht dooz de leydende gra
 tie/onnooſel van handen en ſuyuer van herten/
 ende puer van lippen verdient heeft daer toe te
 gerake / daer hy met ſynen beminden magh in
 nichlyck verſaemt worden / en een lichaem met
 hem. Och wat ſiet hy/ wat hoorst hy / wat rieck
 hy/wat ſmaect hy/wat geboelt hy! maer wat
 wilt mijn becommerde tonghe daer van ſtame
 len/ die hoe wel ick dooz de Goddelijcke goeder
 tierenheyt daer toe gecomen ben:nochtans dooz
 de weeren van mijn eygen onachtſaemheden en
 ghebzeken als dooz een dick leder omwonden
 zinde/ en coſte niet waerſchynelijcs begripen/
 daer nochtans waert dat alle Enghelſche ende
 menſchelijcke wetenſchap rſamen ghebzoecht
 wert niet en ſoude connen te vollen ſegghen een
 woordken / waer mede datmen de wtneemt
 heyt

Notere
 de onvre
 ſprekelijc
 ke ende
 vervvon
 derlijcke
 ſoerich
 heyt der
 liefden

116 Het II. boeck vanden invloed des
heyt van sulcken excellentie int minste soude
weerdelijck connen raken oft wtdzucken.

Vande onverscheydelijcke vereeninghe
haerder siele met Godt.

DAT IX. CAPITEL.

Niet langen tijt daer na/te weten/ inden bo-
sten als ic wederom dooz een sware cran-
te bedde lach/ende de andere susters met andere
dingen herommet zijnde / ic ouersulckis allen
was. Hy de herre die niet en can verlaten
van menschelijcke hulpe ende vertroostinghe
laten zyn/was by my/waer makende dat vader
Propheet die seyt: Ic ben met hem inde tribulac-
Hy verthoonde wt de sincker syde als wt
binnenste van syn ghebenedijdt herte eenen
bloet eender riuere van crystalynsche sup-
heyt ende vasticheyt/ de welcke voortscroment
bedecte de eerweerdighe boyst / al oft eenen
kant hadde geweest/ende was doozluchtigh van
gout/ende roosen berwe / die nu d'een/ in d'and-
der als weerschijn gelept werden. Onder welke
dingen de herre gesept heeft. O cranckheyt
ghy lyt die heyligh v siele daer dooz/inder
gen/dat soo wanneer ghy om mijnen wille
d gepepsen/woozden/en wercken/h te neder
tot andere/al oft ghy berder bā my wech ginge
ghelijck vande riuere vertoont is : als dan gel-
de gulde ende roose berwe schijnt dooz de crista-
lyne supuerheyt / sal die medelwerkinghe van
mijn gulde Godtheyt ende de bolmaectheyt
lijdsaemheyt van mijn roos-berwige menscheit
maken dat alle uwe wercken my sullen be-
ghen dooz de puericheyt van v inepninghe.
weerdicheyt van dat cleynste vreesken dat op-
nomt

Een ver-
openba-
ringhe.

De cran-
heydt
maect
heyligh
de godt-
vruchtige
siele.

Godraen
siet in
ons de
suyuerh-
van mey-
ninghe.

wimen wort dooz dat bernaemste costelyck ghe-
 steente der hemelscher eeldommen / van het sijn
 der straten om met dat ghevoeght te worden. **O**
 wneinentheyt van dat cleyn blomke / het welc-
 ke de strale der sonnen tot haer treckt wt de wa-
 terachtighe plaersen al oft sy daer mede wilde
 blincken! **O** salicheyt van die salige ende gebene-
 digde siele die de Heere des maicstepts soo weer-
 dich acht / hoe wel hy almachtich is int scheppen /
 dat hysc nochtans soo soet trect en vereenicht /
 die met hem salichmakende. Die siele segge ick:
 die hoe wel sy verciert is met sijn veelt ende ghe-
 lickenisse / nochtans so verre van hem verschey-
 den is / als verscheyden is het schepsel van den
 Schepper / ende daerom is sy dupsentfout ghe-
 luechich die ghegont wort in sulcken staet te vol-
 staen / tot den welcken ick helaes (gelijc ic sozge)
 niet eenen oogenblic tijts en ben gecomen: maer **Een be-**
 ick wensche dat de Goddelijcke barmherticheyt **geerte vā**
 my gonne de gaue van immer eenigherhande **een godt-**
 gratie / dooz de verdiensten bande ghene die hy **vruchtige**
 langen tijt (gelijc ick hope) in sulcken staet on- **sic.**
 derhouden heeft. **O** gaue bouen alle gauen / te
 weten / in die apothekerije sod ouerbloedelijck
 versadicht te worden dooz de specerijen des
 Godthepts / ende in dien wellustigen kelder sod
 bouen ouerwloedelijck droncken ghemaect
 te worden met den wijn der Goddelijcker liefde /
 ia tot den croppe toe herbult te worden / so datter
 niet toegelaten en worde eenen voet te beroeren
 tot die palen daermen soude mogen sozghen dat
 de cracht van sulcken welrieckentheydt soude
 mogen verflout worden. **Daer-en-bouen** oock
 dat waer nootsakelijckheydt quam / om toe te
 gaen dooz den leydtzman der liefden / dat men
 mochte met hem dragghen het opzupselen van
 sulcken

H 3 sulcken

fulcken verbuilinge/op dat den ryckdom vande
 Goddelijcke ouerbloedicheyt ende de soetiched
 des reucks aen andere mochte mede ghedeyl
 worden. Dat ghy dese gaue o Heere Godt aen
 wtuertoren sout connen geuen dooz de ouerme
 nichfuldicheyt van v almogentheydt betrouwe
 ick/ooch dat ghy my die wel sout willen gheuen
 dooz v lieffelijcke goetdadiched: maer hoe dat
 ghy my die sout geuen connen/ ouermidts mijn
 onweerdicheyt en can ick van v onbespoozlijcke
 wijsheyt niet doozgronden. Maer nu glorificer
 ick ende make groot v wyse ende goederhand
 almogentheydt / ick prijse ende aenbidde v alme
 gende ende goederhande wijsheyt. Ick gheber
 dyde ende dancke v almoghende ende wijse
 derhandiched mijnen Godt/want al wat my
 opt heeft connen gegunt worden dooz v milche
 dat hebbe ick ontfangen berre onweerdech
 bouen myn weerden.

Hoe sy vanden Heere ghedwonghen is ghevve
 en verlicht om dat sy dese dingē schrijuen soude

DAT X. CAPITTEL.

ALs ick doordeelde heel onbequaem te zijn
 ick dese schriften int licht soude bzenghen
 daerom in myn conscientie niet en cost ghe
 zijn/ ende ouersulcks die opgehouden hadde
 H. Cruys verheffinghe toe/ende onder de m
 my meynde met andere oeffeninghen te beco
 meten/soo heeft de Heere mijn verstant gebro
 tot dese woorden / te weten: Weet seker dat
 noyt wt den kercker des vleesch en sult gaen
 tijt toe dat ghy het leste mistken betaelt sult
 ven dat ghy noch by v hout / ende als ick mi

mijn gemoet ouerpepsde / dat ick de nu verhael-
de Godts gauen / hoe wel sy niet door schzift
nochtans mits die gesept hebbēde / gestelt hadde
tot profijt van mijnen naesten / so heeft de Heere
my dit woordt booz gheschoten dat ick op dien
nacht onder de mettenen gehoozt hadde: te wetē /
soo de Heere sijn leere alleē tot de tegenwoordige
gesept hadde / soo soutwet maer wtsprake geweest
hebben ende niet schzifture / maer nu ist oock
schzifture tot salicheyt van vele. Ende de Heere
heeft daer by gheboeght. Ick wil sonder weder-
seggen een seker ghetupgenisse hebben van mijn
Goddelycke goedertierenheydt in v schziften / in
dese leste tijden / inde welke ick booz my neeme
bele menschen goet te doen. Waer ouer beswaert
zijnde hebbe in my seluen begost te ouerdencken
hoe swaer ende onmogelijck dat het my was te
binden eenigen sin / oft woorden / door de welke
dese nu dickwils ghesepde dinghen souden mo-
gen gebrocht worden / om sonder betarghernisse
vande menschen verstaen te worden. Sulcken
mijne cleynmoedicheyt de Heere seer crachtelijc-
ken in my beterende schein wt te gieten op mijn
siele eenen al te ouerbloedigen regen / door welc-
kens geweldigen nederbal ick versmaeyt mens-
ken / noch soo tonghen ende teere plantsoenken
als nederghedrukt ghebelt zijnde en hebbe niet
anders tot my connen ingedzincken ten profijste
als sommige gewichtige woorden / tot de welke
ick met mijn verstandt niet en coste ghenaken /
waerom noch meer beswaert zijnde hebbe ver-
socht wat van sulcks soude gheworden. Welcke
swaricheydt o mijnen Godt v goederhande goe-
dertierenheyt naer v gewoonlijcke saechticheyt
verlichtende met dese woorden / mijn siele ver-
maect heeft. Om dat v dunckt den inbloet der

gouen onproffijtelijck te zyn: siet soo boeghe ick v nu aen myn Goddelijck herte / op dat ick die woorden saechtlijck ende soetelijck dzen na d'andere in v soude doen bloeden / naer v cleyn begriyp. Welcke uwe belofstnisse belijde ick mynen Heere Godt dat alderwarachtighste sal zyn naer de ghelwoonte van v ouerskere beta-linghe. Als ghy alle daghen smorgens op de alderhequaemste ure nu vier daghen my altijd een deel vant voorsept verhael soo claerlyc ende soetelijck inghebloet hebt / dat ick sonder arbeyt al oft icht langhen tydt van buyten gheweten hadde / ende sonder ouerpeysen hebbe connen schryuen / nochtans met sulcken bestieringe / dat soo wanneer ick een tamelijck deel gheschzeuen hadde / verder doock met alle de oeffeninge myn-der sinnen niet een woordt en soude connen on-derbinden hebben / vant ghene v'sanderdaechs daer naer soo ouer-bloedelijck sonder eenighe swaricheyt ghereet quam. Oudertwysende ende toonende daer mede eensdeels mijn dristicheydt ghelyck de Schryfture leert. Dat niemant soo en moet hanghen inde werckinghe dat hy daer door belet wordt inde beschouwinghe. Aldus alomne bepberigende mijn salicheydt / als ghy my stont geeft om te verbliden met de genoech-lycke omheltinghe van Rachel / en laet ghy my oock daer-en-tusschen niet sonder de gloziense vruchtbaricheydt van Lia. Het welck op dat ghyt beyde saechtlijck volbrzenghen moeght / gonne my uwe wysse liefde.

De cranc
heyt des
mensche,
verstant
sonder de
gracie
Godts.

De vvr-
verckin
ghe moet
getépert
vworden
mer de
besch he-
ving

Vande

Vande listen des duyuels ende de maniere
van die te wederstaen.

DAT XI. CAPITTEL.

Onder dese dingen hoe dickwils ghy my den
smaect van v salighmakende tegenwoordig-
heyt verandert hebt / en met wat een gebenedij-
dinghe ws soetichepts dat ghy myn cleynheydt
geduerlic boozcomen hebt / sonderlinghe de dzy
eerste iaren / ende noch sonderlinghe als ick toe-
gelaten wert tot de mededeplinge van v gebene-
dyt Lichaem ende Bloet) als ick booz dypsent
dese dinghen niet een en can wederom geue / dat
beuele ic al aen die eeuwige onmetelycke ende on-
veranderlycke danckbaerheyt / door de welke v /
o blinckende en altijt rustende **O**zpbuldicheyt!
wt v seluen / en door v seluen / en in v seluen / alle
schuld te vollen betaelt wort: ende in dese als een
cleyn stofken oft sierken my inboegende door he
die in myn substantie oft selfstandicheydt by v
staet / offere ic v sulcken dancksegginge als ghy
ghegunt hebt te vermoghen door hem inden H.
Geest / booz alle utre weldaden / en sonderlinghe
daer booz / dat ghy door sulcken blyckelijcken
gelykenisse myn onwysheyt wtghebreelt hebt /
dat ic mach sien en kennen hoe dat de puerheyt
van v gauen van my verargert wort.

Op eenen anderen tyt als ick om ten H. Sa-
crament te gaen inde Misse was / ende gewaert
wert dat ghy door een wonderlycke metweerdig-
heyt tegenwoordigh waert / hebt ghy dese ghe-
lykenisse ghebruyekt tot mijn onderwysinghe /
te weten: dat ghy als eenen dofstigen van my te
drincken begheerden / het welck als ick my be-
slaeghde te ghebruyken / ende als ick ten lesten
betuyght

H 5

betuyght

Dancseg-
ginghe
door Ie-
sum Cri-
stum.
Kennisse
zijns selfs
comt van
Gojr.

Noteert
het dunc
ken dat
de Heere
begeert.

De gratie
der tranē
vvort van
Godt ghe
geuen.

Noteert
de listen
des duy-
uels.

Ydel glo-
rie is in-
ghreuen
vanden
duyuel.

Den vrij-
en vvil
vvort ge-
geuen tot
meerde-
ringe der
graticn.

betuyght hadde / dat ic niet een druppelken wt
mijn ooghen coste crighen / soo docht my dat my
door v handen als eenen gulden kelck ghegeuen
wert / den welcken als ick ghenomen hadde /
terstont soo is wt de soetbloepende smiltinche
mijnder herten wt gebozsten een ghedruys van
bieriger tranen / daer-en. tusschen soo stont aen
mijn sincker hant eenen versmaeyelijcken die
heymelijck in mijn handt stack wat venijnighs
ende bitteris / ende hy wilde my heymelijck oft
verbozgens dwingen dat ic dat inden kelc wo-
pende den wijn daer mede bederuen soude / maer
soo getweldige ende soo groote veroerte van ydel
glozie isser gebolght datter claerlyck te bemer-
ken wert ghegeuen met wat bedrogh den ouden
byant benijdende v gauen / ons teghen strijdt.
Maer danc zp v getrouwicheyt o Godt / danc
zp v behoedinge / ware ende eene Godtheyt / eene
ende Ouybuldige waerheyt / Ouybuldighe ende
eene Godtheyt / die niet toe en laet dat wy soude
getemteert worden bouen het gene dat wy ver-
mogen. Want somwijlen tot oefeninghe onser
toeneminghe / laet ghy toe de maght van te tem-
teren / ist dat ghy siet dat wy betrouwelijck op v
bystant steunen / soo maect ghy het proces dat
tegen ons was / uwe / soo verre dat ghy oec doot
v ouerbloedighste mildheyt voor v houdende den
strijdt ons gheeft de victorie / is dat wy immers
blijuen inde viericheyt van eenen goeden wille.
Ende dat gunt ons sonderlinghe v gratie onder
andere v gauen tot vermeerderinge der verdien-
sten / dat gelijk ghy den duyuel niet toe en laet
onsen vijen wil ons te benemen / soo oock en be-
neemt ghy seluer ons dien niet.

Noch op eenen anderē tijt hebt ghy my doot
een anders gelijckenisse geleert / dat waer in pe-
man

mant dē byant geeft haester consent / daer dooz
 oock maect hy den byant stouter / ouermits dat
 de schoonheyt van v rechtbeerdicheydt dat ver-
 eyscht / dat ghy somtijden eenichsins verborcht
 de macht van v bermherticheydt in die sonden /
 die ons eygen onachtsaemheyt / ons ghebuerlyc-
 ker maect / ende daerom hoe eer / hoe dat wy des
 profytelijcker byachtbaerlijcker ende geluckiger
 conuenen alle quaet wederstant doen.

Hoe goedertierlijck Godt onse
 ghebreken verdraeght.

DAT XII. CAPITTEL.

O de bouen-berhaelde maniere so bedancke
 ick v oock booz een andere ghelijckenisse die
 my niet minder profytelijck ende aenghenaent
 was / dooz de welke te weten ghy my kennelijc
 gemaect hebt met wat een goederhande verdul-
 dicheyt ghy onse gebreken verdraeght. Als ic op
 eenen aront tot gramschap berweert was / ende
 sanderdaechs booz der sonnen opganck my ghe-
 legentheyt viel om te bidden / soo hebt ghy v / my
 bertoont in soo byemde gedaente / dat my dochte
 naer v wesen dat ghy heel waert berlaten hande
 hulpe der dinghen ende crachten / als doen mijn
 gemoet ende consciencie my knagende dooz den
 boozgaenden bal / als clagende hebbe ick begost
 te ouerleggen hoe onbequamelijck dat het was
 datmen den doozponck van alle puerheyt ende
 ghesaetheydt soude als in onruste setten met de
 pzikelen van een quaet beroersel / ende ic hebbe
 geordeelt / ia vast gemeynt veel beter te zijn / t'u-
 wer eeren / dat ghy berre van my sout zijn / van
 tegenwoordigh / op die ure als ick versuyne den
 byant wederstant te doen : die my stiert tot din-
 ghen

Noteert
 hoemen
 lichter
 sondighe
 hoe den
 vyāt stou-
 ter vvort.
 Mē moet
 de sonden
 int begin
 sel ve-
 derstaen.

Om de
 sonden
 vvilvvort
 Godt van
 ons ver-
 vrent.

Puerheyt
 ende ghe-
 saetheyt.

Noteert
dese ghe-
lijckenis

ghen die v soo teghen zyn/ daer op hebbe ick een
aenwoorde ontfangen op dese maniere. Hoe can
eenen crancken mensche die nauwelijcs bercre-
gen heeft ghebocht te worden met ander mans
voeten tot het aenghenaem licht der sonnen/ als
daer op comt een haestigh tempelst vertroost
worden/ anders dan inde hope dat het wederom
schoon weder worden sal? soo ic ooc die bercofen
hebbe by v te wonen/ ouerwonnen zynde dooz
de liefde ooc onder alle de baren der sonden die
daer ouerbloeyen neme mijn oplicht tot het
schoon weder van v beternisse / en na de hauen
van v berootmoedinghe. Wat dat ghy my noch
ouerbloediger die dyp dagen geduerende gegont
hebt/ ouermits de daet der tongen beswijckt om
dat wt te spreken/ so bidde ick v laet dat verbulck
het toegeneyn gen des herrē/ ende wt de diepte des
ootmoedicheyts (tot de welcke v metweerdicheyt
bā v liefde my aldoe meest was lockende)/ leert
my stieren de daet des danckbaerhepds tot de
affectie van v goedertierentheydt/ die tot ons is
al te teer ende verwonderlijck.

Van een neerffige bewaringe van onse affectien.

DAT XIII. CAPITTEL.

Ic em so belijde ic aen v goedertierēheyt alder
goedertierenste Godt dat ghy noch op een an-
der maniere geboordert hebt mijn traecheyt te
berwecken. Ende hoe wel dat ghy my dooz een
derde persoone genoyt hebt/ so ist nochtans dat
ghy dat immers dooz v seluen niet minder
bermherticheyt als metweerdicheydt volbocht
hebt. Dese persoone als sy my boozhiet na het
H. Euangelium hoe dat ghy op aertrijc geboren
waert/ ende bande herberkens gebonden / heeft
daer by gheboegt dat dit woort my van uwen
weges

wegen gefonden was/om waert indien dat ic v
 waerachtelijck wilde vinden dat ick mijn beste
 soude doen om te waken ouer mijn finnen/gelijc
 de herderkens doen ouer hun kudden. Het wesc
 my niet seer willerom zijnde ende oordeelende
 dat het my niet seer wel en geleek/wetende dat
 ghy mijn gemoet anders gestelt hadt / dan dat
 ic v soude dienen gelijck eenen gehuerden herder
 aen synen Heere ende dat van smorgens tot tsa-
 uonts toe in mijnen sin met eenen verflaghen
 geest herwaerts en derwaerts verleggende. Na
 de Completen als ic my hadde ghekeert tot de
 plaetse des ghebents/ hebt ghy mijn droefheydt
 verlicht met dese inleydinge. Ghelijckerwijs als
 een byzuyt somwijlen aen de spetwers van hare
 byzuydegoin/ hun aens besoght / ende nochtans
 niet daerom berooft en wort van sijn ombeltingen
 / dat ick oock daerom niet berooft en soude
 worden vande soeticheydt inwer gratien/ waert
 dat ick om ulwen wille my bearbeyde tot be-
 waringe mijnder affectien ende sinnen/ en daer
 toe hebt ghy my gegeuen den Geest vande vreesse
 onder de gedaente van een groene roede/ dooz de
 welcke by v blijuende en ten minsten niet wijc-
 kende van v baste ombeltingen ter sijden gaede
 soude moghen wtreycken tot alle de eynden der
 wtwegen/ inde welcke de menschelijcke genepch-
 lijckheden plochten te dolen. Ende ghy hebt
 daer by ghehoeght/ dat soo wanneer datter yes
 in my quam dat sijn beste soude doen om mijn
 genepchlijcheden tot hem te trecken / oft tot de
 rechter sijde/ als de blijschap en hope / oft tot de
 linker sijde als vreesse ende droefheyt oft gram-
 schap : dat ick terstondt de roede van v vreesse
 soude bemeghen/ende de affectie dooz besnijdinghe des
 ghe der sinnen gecoocht hebbende inde hitte des
 herten/

Hoe dat
 me Chri
 stam van
 den sal.

De Geest
 vande
 vreesse
 Gods.

Besnijdinghe des
 affecties

herten / als een teer lammeken dat onlancks
gebozen is v soude voorszetten om te banchettere /
maer hoe dickwils helaes ghedzeuen dooz mijn
snootheyt hebbe ic wederom het gene dat ick v
eerst opgeoffert hadde / alst soo slaeghs viel dooz
lichtbeerdicheydt / oft dooz eenighe beroerte in
woorden en wercken los laten loopen / het doch-
te my dat ic v dat wt den tanden troc / ende aen
v by anden gaf / ende onder dese dinghen scheent
ghy my met sulcken goedertieren claerheyt te
beschouwen / alleueleens al oft ghy van gheen
arch wetende gemeynt hadt dat ick v dat al lief-
lijc met v spelende gedaen hadde / waer dooz dat
ghy mijn herte dickwils gebzocht hebt tot sulcke
soeticheyt der godbzuchtiger bewegentheyt dat
ick niet en gelooue dat ghy met eenige dreyghe-
menten verbaert makende my sout moghen soo
beweeght hebben om mijn affectie oft geneych-
lijkheden tot het toecomende te beteren ende te
verhoeden.

Vande suyueringen ende oeffeninghen, waer door
de siele gheoeffent wordt.

DAT XIII. CAPITTEL.

DEn Sondagh dooz den vasten alsme singt /
Esto mihi, hebt ghy my te verstaen gegeuen
dat ghy o eenigen mijnder herten van vele men-
schen toenamen ende verbolgingen geleden heb-
bede / dooz de woorden des voorszeyden aenbancs
der missen van my begheerden het huys van
mijnder herten / om daer in te rusten / waerom
die dzy dagen geduerende soo dickwils als ic my
bekeerde tot mijn herte / soo docht my dat ghy
inde gelijkenisse van eenen siecken op mijn boz-
ste ruste. Die heele dzy dagen geduerende en heb-
be ic niet connen vinden / waer dooz ic behaeghe-
lijcker

Debtij-
schap des
verelts
is Christo
moelyc.

Ijcker b mede soude vermaken/dan dat ick dooz
 gebeden/stille swygen/ en andere pijnlijcheden/
 soude arbeiden tot b glozie/ tot beteringe bande
 wereltfche menschen. Als de gracie ws goeder
 tierenhepds verlichte mijn verstant / soo hebt
 ghy my dickwils beropenbaert hoe dat de siele
 blijuende int lichaem bande menschelijcke broos
 heyt wort verduyfster / gelijc een die staende int
 midden van een enge wooninge van alle canten
 ontfangt in hem / soo ontrent als bouen / ende
 oock onder hem den neuel die int hups slaet ge
 lijc eenen kokenden besloten pot sijn dompen
 geeft. En wederom alst gebeurt dat het lichaem
 dooz eenigh lijden gepijnicht wort/soo ontfangt
 de siele van wegen het litmaet dat lyt als locht/
 die dooz het licht der sonnen claer wort / en daer
 dooz wortse wonderlijck claer/ ende hoe de pijn
 gemepnder en swaerder is / hoe sy de siele claer
 der maect/ende in sonderhepdt de pijninghe oft
 oeffeninge des herten in ootmoedichepdt / lijdt
 saemhepdt/ende dierghelijcken/ en des te witter
 schilderen sy de siele/hoe sy die ghemepnsamer/
 crachtelijcker ende nader raken / en alderclaer
 ste wordtse ende blinckse dooz de wercken der
 liefden. D 3p dancksegginge o beminder der
 menschen dat ghy my aldus sommighe reysen
 tot verduldicheyt ghelockt hebt. Maer och arm
 my ende dupsentmael ocharm my/dat ick b soo
 weynichmael ende selden gehooz gegeuen hebbe.
 Ja dat ick niet gedaen en hebbe vant gene dat
 ick van rechts wegghen schuldigh was te doen.
 Ghy weet heere hoe dat mynen gheest hier ouer
 droef beschaemt ende verslaghen is / ende de be
 geerte mijnder herten alleen is dat mijn gebreck
 eenichsins booz b mochte gebetert wordē. Item
 als ghy my op eenen tyt doen ic communiceren
 soude

Ghebede
 en svij
 ghen.

De siele
 vort ver
 duystert
 door de
 benauthz
 des lic
 hacms.

De pij
 ninge des
 lichaems
 verlicht
 die siele.
 De oeffe
 ninge des
 godvruck
 ticheyts
 ende py
 ninge des
 vvils ver
 cieren de
 siele ende
 de vverc
 ken der
 liefden.

soude onder de misse v seluen mildelijck maect
 gunnende / ende ick daer na trachte om te on-
 derbinden wat ick soude moghen doen hebben
 om v eenichsins van mynent wegen te moghen
 bergelden soodanighen uwe melweerdicheydt.
 Ghy alderwijsten leeraer hebt my voorgezocht
 dat vanden Apostel : Ick vvenste oock een ver-
 vloeck te zijn voor mijn broeders. Ende als ick
 tot dien tyt toe wiste dooz v onderwijssen dat de
 siele int herte woonde / hebt ghy my ooc getoont
 haer woonplaetse inde herffenen het gene ic daer
 na belijde dooz getuygenisse vade v. Schrifture
 dock geleert hebbe hoe wel dat ick dat eerst niet
 en wiste. Ende ghy hebt gesept dat het een grootte
 sake was als de siele achter stellende de soetic-
 heyt van het ghenieten des herten / om uwen
 wille haer verwackerde om te regeren haer lich-
 hamelijcke sinuen ende arbeeyden inde wercken
 der liefden tot salicheyt van haren euen naeste.

Ad Rom.
 9. vers. 3.

Hoe behaechlijck dat Godt zijn de oeffeninghen
 der liefden, ende de wackerheyt in sijnen dienst.

DAT XV. CAPITTEL.

Op Kersdach hebbe ic v teer kindeken opghenomen
 wt het cribbeken inghelwonden in
 doecskens / en inghedruet in mijn binnenste / op
 dat ic soude vergaderē wt alle de bitterheden van
 v kintsche behoeffelijcheden een bundelken van
 myrre / om dat te herbergen tusschen mijn bor-
 sten / op dat den tros van v Goddelijcke soetic-
 heyt wdruckelijcker soude gezocht worden aen
 mijn binnenste. En als ic meynde dat ick gheen
 grooster gaue en soude connen ontfangen hebbe
 Ghy die dicwils / dien ghy eerst voorszomen hebt
 vervolght met eeue noch edelder gaue / hebt v
 oock

Soete oef-
 feninghe
 des Kerf-
 dachs.

Cant. 1.
 ver. 3.

doek verweerdicht op dier boeghen de ouerbloedicheyt van v salighe gratie r' mywaerts te veranderen. Want opt naestcomende saer op den selfsten dach / onder de misse heeft de Heere gheseyt: Ick hebbe v genomen onder de ghedaente van een al te tetren ende delicaet kindeken van den schoot bande maeghdelijcke moeder: dat ic een wijle tijts op mijn bozste ghedraghen hebbe. Waer toe my dichte dat mede vzochte het medelijden dat ick booz den boozseyden festdag bestoont hadde int ghebedt aen eenen beswaerden mensche. Maer ic bekenne als ick die gaue hadde / dat ick die niet geen behoorzlijcke deuotie ghesoessent en hebbe / maer oft dat by gheromen is dooz v rechtbeerdicheyt / oft mijn onachtsaemheyt en weet ick niet / daer ick nochtans hope v rechtbeerdicheyt met de medelwerkinge van v bermherricheyt dat soo bestiert sal hebben / om dat my hier dooz claerder mijn ontweerdicheyt bekennt soude worden / ende daer by oock soude vzesen dat my dit gebeurt is / ouermidts mijn onachtsaemheyt / dooz de welcke ic my lupelijcker afgetrocken hebbe van onnutte ghepeysen. Maer welcke vā dese twee de oorzake is geweest beantwoort / Ghy dat o Heere mynen Godt. Als ick dan myn crachten een weynigh vergaerde / om dat ic v met een minnelijcke soeticheyt soude vermaken: ben ic gewaer worden dat ick weynich boozderde / tot dat ick mijn woorden des ghebedts stierde booz de sondaers ende supueringhe der sielkens oft andere beswaerde menschen: daer ic terstont de daet af gewaer wert. Ende sonderlinghe doen ic dooz eenen puer booz my nam / dat ic in alle gedachtenisse der sielen / gelijc ic gewoon was geweest / mijn ouders booz te stellen met de Collecte / Deus qui nos Patrem

Siet de
lieffelijcke
vergelijkinge
des
Heeren.

De vvereken der
liefsden
verstercken
de deuotie.

A

& Ma

& Matrem, &c. daer in soude stellen v sonder linc
ge vrienden met de Collecta: Omnipotens sempiternus
Deus qui numquã sine spe, &c. en daer docht
my dat ghy meest v ghenoege oft vermaken in
hadt. Soe schein dat ghy daer ooc soetelyc mede
vermaect wert/ als ic mijn crachten wtgenende
om te singen soo tot elke note myn meyninghe
in v bestighde/ gelijk yemant die singhende dat
hy dooz ongewoonte niet wel en can neerstelyck
inden boeck siet. Hoe wel nochtans dat ic in dese
ende meer andere dinghen die ic wiste dat tot v
lof streckelijc waren versuynt hebbe/ dat bekenn
ne ic v goedertierenste Vader inde bitterheyt des
lydens van uwen alderonnooselsten sone Iesu
Christi/inden welken ghy betuyghet hebt dat
ghy v meeste behagen hebt/ seggende: Die is mijn
beminden Soon, inden vvelcken ick hebbe mijn
welbehagen. Ende dooz desen soo doen ick v be
ternisse/ op dat alle mijn onachtsaemheden dooz
hem moghen verbult worden.

Vande onweerdeerlijcke goedertierenheyt vande
glorieuse Maeght r' onsvaerts.

DAT XVI. CAPITTEL.

Op Lichtmis dagh als de processie gehoude
wert/ dooz de welcke ghy o onse salicheyt en
verlossinge met offerhande/ geweedicht hebt v
te laten dragen nae den Tempel. Onder de An
tiph. Cum inducerent, &c. heeft v maeghdelijcke
moeder begeert dat ick v den beminden Sone
haers lichaems/ haer wederom soude geue/ ende
dat met een rijp aensicht: al oft ick v/ die zijt de
eere en blyschap van hare onbelecte maeghde
lijcheyt/ niet wel genoegh naer haer welbehagen
opgekoestert ey hadde. Ende ick ouerdenckende
dat

Dat sy om die gratie wil / die sy vooz uwen oogen
 ghebonden heeft / was gegeuen als een versoen-
 sterse der sondaren / ende tot een hope vooz de
 mistroostighe ben wtgestort gheworden tot dese
 woorden. O moeder des goedertierenhepds / ist
 daerom niet dat v ghegunt is de fonteyne der sie-
 len tot eenen Sone / op dat ghy aen allen die
 gratie van doen hebben die vooz hun soudt ber-
 werven / ende dat v ouerbloedighst: liefde soude
 bedecken de menichbuldicheyt onser sondē ende
 ghebreken: onder welke woorden sy goedertier-
 lyck verthoonende een claer ende versoent ghe-
 laet / heeft te kennen gegent dat hoe wel sy ouer-
 mits mijn quaet my als ryp scheen: dat noch
 tans haer inghewant was vol / tot ouerloopens
 toe / van goedertierenheyt / ende datse doozdron-
 gen was tot het merch toe met de soeticheyt van
 Goddelijcke liefde. Het welc sekerlijcks ter stont
 bleeck: als dooz soo weynigh woordkens de ge-
 laten rypicheyt verginck / ende de natuerlycke
 ingebozen soeticheyt wederom verscheen. Laet
 dan de ouerbloedige goedertierenheyt ws moe-
 ders zyn by v berinherticheyt een gracieuse vooz-
 spreekster van alle mijn ghebreken.

Dooz nu dat ghy de ouerwtgestortheyt van
 v soeticheyt niet en cont wederhouwen / blijck
 claerder als het licht / dooz dien ghy int volgende
 iaer op den heplighsten Kersnisse my beschonc-
 ken hebt met noch aenghenamer gaue / hoe wel
 niet op een seer verschede maniere al euen eens
 oft mijn groote neersticheyt der deuotien van v
 dat int hoorgaende iaer verdient hadde / daer
 ick nochtans niet de nabolghende gaue / maer
 veel eer straffe verdient hadde / om dat ic de hoor-
 gaende gaue verlozen hadde. Want als men on-
 der het Euangelium las: Peperit filium suum

Een gode
 vruchtige
 maniere
 om de H.
 maghet
 Maria aen
 te roepen

primogenitum, &c. **D** onbeblechte moeder met haer onbeblecte handen heeft my ghelant het maeghdelijc cleyne ende minnelijck kindcken/al oft van my met al sijn cracht hadde willen omhelst zijn/ ende ick hoe wel och de ontweerdighste hebbe v ontfanghen het teer kindcken met v delicate armkens om mynen hals battende/waer ouer wt het toe-afemen van uwen soetbloepende Geest/die wt uwen gebenedijden mont wtasemde / hebbe ick gheboelt sulcken leuentmakende bermakinghe/dat in sijn siele daerom met recht moet gebenedijden mijnen Heere mynen Godt/ ende daer by oock al dat in my is uwen heyligen naem. Ende als v salichste moeder v wilde winden in v kintdoeckens. Ick begeerde ooc t'samen met v inghelwonden te worden / op dat ghy noch ooc door het midden van een sijn doeckens van my niet sout verscheyden zijn / wiens omheltingen ende kuskens te bouen gaen verre den dranch des honighs. Ende my dochte dat ghy soo ingewonden wiert in een wit cleedeken des onnooselhepts / ende gebonden door een gouden windel der liefden. Met de welcke waert dat ick begheerde ingewonden te worden en gebonden/meer my indeste bearbeyden in alle supuerheydt des herten ende wercken der liefden.

Supuerh
des herte
en vere-
ken der
liefden.

Met vyat deughden dat vvy Iesum ende sijn moeder moeten becleeden.

DAT XVII. CAPITTEL.

Hoe dat-
men het
kindeken
Iesum
cleeden
sal.

Vvy danck Schepper der sterren / becleedet der hemelscher lichtbaten/ende der groepen der blommen: om dat ghy/hoe wel dat ghy mijn goet niet gebreck en hebt/nochtans tot mijn onderwysinge/naer dese dinghe op den h. Lichtmis dagh/

dagh van my begeert hebt/ dat ic in cleyne kinde-
 ken soude cleeden/ eer dat ic in de kercke soude
 dragen/ ende dat hebt ghy my oock geleert wat de
 verholen ſchat. cameran van v. Goddelijcke toe-
 geestinge/ hoe dat ickt te weghe brenghen soude.
 Te weten dat ic my soude beneerſtigen met alle
 mijn vermogen om te verheffen die onbeleckte
 onnooſelheyt van v ſuperſte menſcheydt/ met
 ſulcken gheheelen ende ghetrouwen deuotie/ dat
 waer dat ick soude mogen hebben in mijn eygen
 perſoone alle de glorie/ diemen ſchuldich is aen v
 goedertierenſte onnooſelheyt/ dat ick die geern
 soude verlaten om dat ick v daer mede in v on-
 nooſelheyt soude loffelijker maken. Waerom
 ghy (wiens almogentheyt roept die dingen die
 niet en zijn al oft sy waren) door ſulcken mey-
 ninge ſcheent geckleedt te zijn/ met een wit cleede-
 ken inde ghedaente van een cleyne kindeken. En
 ooc als ic den afgront van v ootmoedicheyt met
 diegelycke deuotie ouerleede/ ſoo docht my dat
 ghy bouen met een groen cleet becleedt wert / in
 een teecken dat v blommige gratie altyt groeyt/
 ende noyt berdoornen en ſal inde valleyn des oot-
 moedicheyts. Ende als ick ooc op de boozſeyde
 maniere ouerachte den bzant uwer liefden (die
 v bedwongen heeft tot alle uwe werckingen) ſoo
 wert ghy becleet met een purpureu cleet / om te
 toone dat de liefde is waerachtelijc dat Coninc-
 lijc cleet/ ſonder het welck niemant in hemelrijc
 comt. Als ic ooc naer mijn cleyne vermogen die
 boozſeyde denghden in v glorieuſe moeder loof-
 de/ ſoo docht my dat sy oock alſo ghecleet wert.
 Ende nademael de ſelue ghebenedijde maeght/
 blommige rooſe ſonder doornen/ ende witte lēlie
 ſonder blecke ouerbloedigh is/ ia bouen ouerbloe-
 digh vande bloemen van alderhande denghden/

Christus
 onnooſel
 heyt is
 een wit
 cleetken.

Christus
 ootmoe-
 dicheyt is
 een groe
 cleedt.

Christus
 liefde is
 een purpur
 cleedt.

ten eynde dat onse armoede dooz haer mochte
rjck ghemaect worden / bidde ick dat sy die goe-
dertierenste moeder by v booz ons zy een gedue-
righe boozspreeckster.

Hoe dat Godt onse crancheden te ghemoete comt,
ende vande ootmoedicheydt.

DAT XVIII. CAPITTEL.

Op eenen dagh als ic mijn handen gewassche
hebbende stont inden rinck aen tafel onder
die vant Conuent/ende aensach de claerheyt der
sonnen die in haer cracht claer scheen/hangende
in ghepepsen hebbe ick in mijn seluen gheseyt.
Waert indien de heere die de Sonne geschapen
heeft/ ende wiens schoonheyt de Sonne ende de
manne gesept worden te verwonderen/die ooc een
berflindende vier is soo waerachtelyck niet my
waer/ ghelijc hy my dicwils hem seluen teghen
woordelyc verdoont/hoe soude het mogelyck zyn
dat ic niet sulcken couwen herte soo ongeschiet/
ia soo smodelyck onder de menschen soude leue.
Ende siet ghy (wiens wtsprake hoe wel dat se al-
tijts soet is/ soo wast dat se doen soo veel te soeter
was/ als sy mijn strunckelende herte meer noot-

Een ver- digh was) hebt terstont daer op geantwoort/ seg-
toon van gende : Waer in doch soude mijn almogentheyt
de almo- mogen verheuen worden/ende vermoghte sy dat
gentheyt niet / dat soo waer ick ben dat ic my seluen can
Godts. wederhouwen in my/ op dat ic niet eu soude ge-

De goet-
heyde des
vrijsheyts
vyaer in
die meest
blijckt.

boekt worden oft openbaer zyn meer alst bequa-
melijc is/ booz de plaetsen/ tijt/ ende personen.
Want vant beginsel des scheppings des hemels
ende aertrijcks/ende in het werc des verlossings
hebbe ic meer ghebruyct de wijsheyt des goeder-
tierenhepts als de almogentheydt des maer-
stepts/

stepts/welckens wijshepts goetheyt aldermeest
 gesien wort int verdragen der onvolmaecten/tot
 dat icse bzenge dooz den eygen wil tot den wegh
 des volmaecthepts.

Op eenen feestdagh als te veel personen sach
 ten h. Sacramente gaen die hen in mijn gebede
 beuolen hadden/ende ic dooz mijn lichamelijcke
 cranchept/ia dooz mijn onweerdighept (gelijck
 ick bzeese) belet/van Godts wegghen daer niet
 toegelaten zijnde / ouerdachte veel weldaden
 Godts die my gegunt waren/ hebbe begoft ver
 baert te worden booz den wint der ydel glozie die
 de beken bande Goddelijcke gratie soudē heb
 ben moghen verzooghen/ ende wensden dat my
 soude inghegheuen worden sulcken wetenschap/
 waer dooz ic in toecomende tijden soude beziyt
 zijn / waer ouer ic van v Baderlijcke goedertie
 rentheyt aldus ben onderrecht gelworden: te we
 ten/dat ick v liefde r' mywaerts soude vergelijc
 ken by eenen Bader des huysgesins/die syn ghe
 noechte heeft inde begracide frapheyt van veel
 kinderen die niet alleen geprefen en worden van
 syn huysgenooten/maer ooc bande gemeynte der
 gebueren / onder welke kinderen nochtans een
 cleyn soude zijn/dat noch niet gecomen en soude
 zyn tot de frapheyt van d'andere/met het welck
 hy dooz een baderlijcke toegeneygentheyt mede
 lyden hebbende dickwils op synen schoot neemt
 ende nu met woorzen / en dan met giften soeter
 als d'ander byndelijcheyt bewijfende boozcomt /
 ende ghy hebt daer by geboegt waert indien dat
 ick my alsoo achte onvolmaecter als d'ander/
 dat de waterbeke van v honichbloepende Godts
 heyt nimmermeer op en soude houden van in
 mijn siele te bloeden. Ic dancke v mijnen alder
 liefsten Godt den beminder der menschen dooz

Een fray
 remedie
 tegē ydel
 glorie.

Dancleg
 ginghc.

een verfaemde danckbaerheyt / aende alrijt eer-
 weerdige en aenbiddeijke Dybuldicheyt / booz
 dese en meer andere salige bermaninghen / waer
 dooz ghy den bestē meester mijn onwetentheyt
 menichmael geleert hebt / en inde bitterheyt des
 lydens Jesu Christi uwē Sone doen ic beclagh /
 b offerende alle sijn pynen en tranen booz mijn
 onachtsaemheden / waer dooz ic uwen soerbloep-
 enden Geest in my wtgedaen hebbe / ende ick be-
 geere inde vereeninge van het aldercrachtichste
 gebedt vanden selsten uwen Sone / inde cracht
 des h. Geests / veternisse van alle mijn sonden /
 en verbullinge van alle mijn gebzeken : het welc
 ghy my wilt gelieue b te verweerdigen om my te
 gunnen dooz de liefde die b bevangē heeft / als b
 Vaderlijke wellusticheyts alderliefften eenigen
 Sone is gerekent geworden onder de schelne.

Hoe datmen moet gebruycken de gauen Gods al-
 leenlijc door begheerten des lofs Gods.

DAT XIX. CAPITTEL.

ICk dancke b goedertierē bermherticheyt ende
 b bermhertighe goedertierenheyt alderliefften
 Godt / booz het blyckelijck ghetuyghenis van b
 melweerdichste goedertierenheyt / waer dooz ghy
 mijn verloopende ende waggheleende siele vast
 geset hebt. Als ick naer mijn gewoonlycke ma-
 niere van doen dooz een moepelijcke begheerte
 sochte ontbonden te zyn vanden kercker vande
 ellendicheyt des vleesch / niet daerom / om dat ic
 de ellendicheydt niet meer gheboelen en soude /
 maer om dat b goetheyt soude ontlast zyn van
 de schult der gratien / om den welcken te betalen
 tot de salicheyt mijnder sielen / b geweldige lief-
 de van b eygen Godtheyt b bestrict heeft / niet al
 oft b Goddelijcke almogentheyt en eewige wijs-
 heyt

heyt aldus dooz noot bedwongen zijnde die niet
geern en gaf / maer om datse dat wt de bouen-
ouerbloedichste miltheydt gaf aende alderon-
weerdichste ende ondanchaerste. Als ick dan al-
soo begheerde ontbonden te zijn / soo docht my
dat ghy de eere ende croone bande hemelsche
glozie / v waert neerwaerts begheurende ende v
bupghde tot de sondaers / banden Keyserlijc-
ken stoel ws maiesteyts met een al te soetē ende
saechte neerbupginghe. Ende dooz die neerbup-
ginge so wordender verspreyt ouer de heele bree-
de des hemels als riuieren van al te soeten wa-
teren : waer toe een peder bande heylighen met
danchaerheyt hen toeneygende / en̄ genoechlijc-
kē gelaest zijnde als dooz een hemelsche vzeucht
van dese beke/berste wt in een soetluydende ghes-
fanc des Goddelijcs lofs / vooz syn inweerdic-
heyt tot de sondaers. Ouder dese dingen hebbe ic
ooc dese woorden ontfangen. **B**emerct hoe soete-
lijc dat desen lof gaet inde ooren vā mijn Maie-
stept / ende dooz wandelt om te ghenaken tot de
ghesmolten binnenste deelen van mijn bemin-
nende herte / ende siet toe dat ghy niet meer soo
moepelijc begheert ontbonden te worden met
sulcke meyninge / te weten / dat ghy niet en sout
zjn in v leuen sulcke / aen de welke ick soodan-
ghe gauen van mijn ghelwillighe goedertierent-
heyt als dese die ick v nu gunne / soude moghen
geuen. Want hoe dat ic my tot onweerdigher
neerbupge / soo ick met grooter eerbūdinghe te
recht van alle schepselen te meer verheuen wor-
de. Ende als dese vertroostingē my geschiet was
inde ure als ick ginck tot v leuentmakende Sa-
tramenten / ende als ick daer toe mijn meynin-
ghe (ghelijck dat betarmde) bekeert hadde / soo
hebt ghy tot de boozseyde beropēbaringe ooc by
ghe.

Een vrs-
derlijcke
me vcer
dicheyde
Godts.

Hoemen
aen H.
Sacramēt
moet gac

ghevoegt dit verstandt / dat een pegelijck in diez
voegen ende meyninghe moet gaen tot de beree-
ninge van v alderheylighste Lichaem en Bloet /
dat hy ter liefden van v liefde ende glozie oock
daer op niet en soude passen / al soude hy waert
mogelijc een groote berdoemenisse krijgen in dit
Sacrament / waert dat ten minsten v Goddelij-
ke goedertierentheydt daer door doozluchtigher
soude worden / vooz soo veel dat sy haer inweert-
dicht te versamen met sulcken ontweerdighe als
hy is. Als ick tot dese dingen dese onschuldighen
voozts brocht / dat soo wie dooz opsicht van syn
ontweerdicheyt hem onthout vande Communie
dat hy dat doet om dat hy niet verwaentelijck
oneer soude aendoen sulcken al te weerdighen
Sacrament. Hier op hebbe ic v gebenedijde ant-
woorde ontfanghen met dese woorden / die met
sulcken begeerte van mynen lof gelijc ic gheseyt
hebbe syn meyninghe neemt / die en can vint-
mermeer ontweerdelijck daer toe gaen. Waert
vooz v sy lof ende glozie tot onepudelijcke eelwen
der eelwen. Amen.

Nota.

Danefegginge voor besondere priuilegien die haer
van Godt gegunt zijn, ende vande gratie die be-
loott is aen die ghedachtenisse van haer sullen
houden naer haer doot.

DAT XX. CAPITTEL.

Mijn herte / mijn siele / met alle de substantie
oft wesen van mijn vleesch / ende alle mijn
sinen / en crachten mijns lichaems en Geests /
met de gemeente van alle de schepselen / die moe-
ten v louen ende dancken / aldersoetsten Godt /
beinuder vande salicheyt der menschen / vooz v
inweert.

inweerdichste vermherticheydt/ waer door dat
het niet genoeg en is gelveest aen v goedertieret-
heyt door de vingeren te sien/ dat ick soo dicwils
onbetamelijck bereet zijnde niet en bzeese te gaen
tot die ouerwtmeneste maeltijdt van v alder-
heylighste Lichaem ende Bloet: maer dat v af-
grödelijcke ouerwtgestoztheyt haer gelweerdicht
heeft / my die ben de versmaetste ende onnutste
van v instrumenten te gunne door v giste aldus
beschilbert te worden.

Ten eersten/ ghelijck ic door v gratie sekerheyt
gecregen hebbe / dat soo wie wenshende te gaen
tot sulcken hoogh Sacrament / maer hebbende
bzeese van een beuende conscientie oft ghemoet
door ootmoedicheyt vā my/ die de minste is on-
der v dienstmaeghden begeert versterct te wordē:
dat v ontweerdhouwelijcke goedertierentheyt
hem booz die berootmoedinge oordeelt als weer-
dich tot sulcken grooten Sacramenten die hy
waerachtelijcken sal ontfangen tot sijn ewighe
salicheydt. Daer by voeghende dat waert dat v
rechtveerdicheyt remant niet toe en liet van my
weerdigh gheoordeelt te worden / dat ghy oock
nimmermeer toe en sout laten/ dat hy om mynē
raet te nemen soude berootmoedicht worden. O
hooghen heerschapper die inde hooghde woont
ende siet de valleyen. Wat heeft doch v goddelijc
mededooghen versiert/ als ghy saeght dat ick soo
dichwils onweerdich gaende verdiende door de
schale des rechtveerdicheyts de verdoemenisse/
nochtans willende ander weerdich maken door
de dencht des ootmoedicheyts/ als ghy dat son-
der my beter vermoght: nochtans v goedertie-
renheyt als besorght booz mijn armoede / dat
heeft door my willen te wege brenghen/ op dat ic
miners alsoo sonde moggen mededeylen vande
verdien-

1.
Raet en
verster-
kinge tot
de Com-
munic.

verdienen der ghenet/die dooz mijn vermaen
souden comen te ontfanghen de vruchten des
salicheyds.

2. Maer nademael mijn ellendicheyt helaes dat
niet alleen van doen en heeft/so heeft v medege-
doogen o mijnen goederhaden Godt niet te vze-
den geweest met een remedie alleē : waerom dat
ghy noch daer bouen my alderontweerdichste
hebt willen versekeren / dat soo wie met een ver-
mozwet herte/ende berootmoedichden Geest bes-
clagende my eenich sijn ghebreec verclaerde / dat
naer dat hy dooz mijn woorden dat gebreec groot-
ter oft cleynder soude hoozen ghy hem oock den
bermhertigen Godt sout schuldiger oft onschul-
diger oordeelen/en dat hy dooz v medewercken-
de gratie van dier uren af soude hebben sulche
verlichtnisse/dat hy nimmermeer soo sorghtlic
en soude connen gepraemt wordē / gelijc hy eerst
geweest was/ende hier mede oock mijn alderal-
lendichste allendicheyt besorghende / op dat die
alle de dagen mijns leuens so onachtsaem ghe-
weest ben/dat ic noyt/ia oock het minste gebreec
gebetert hebbe ten minsten soude medepleu met
de victorie van andere / als ghy mijnen Godt v
geweerdicht mijn het verworpenste instrument
daer toe te nemen/dat ghy dooz de woorden van
mijnen mont andere uwe weerdigher vzienden
toe reyt de gratie der victorie.

3. Ten derden heeft v ouerbloedighe milthendit
uwt gratie de armoede mijnder verdienen
Seker be-
loftnisse
vā de ver-
giffnisse.
rijck gemaect met dese boozsekerheyt / dat so wie
ic soude belouen eenigh welbaet oft vergiffnisse
van eenigh misdaet/dooz betrouwen van v
Goddelijcke goedertierenheyt / dat v goedertie-
ren liefde dooz haer nam/mijn woort soo vast te
houwen/al oft ghy dat dooz uwen gebenedijden
mont

Verlich-
tenisse vā
de gebre-
ken.

Seker be-
loftnisse
vā de ver-
giffnisse.

mont inder waerheyt ghestwozen hadt ende dat
 het waerachtelyck gheschieden soude / daer by
 voegende / waert indien dat yemant den saligen
 daet langher wtghestelt wert / als hy wel soude
 gewilt hebben / dat die persoone volstandelyck v
 sprekende soude moeten boozhoutwen dat ic hem
 van uwent wegghen de salicheydt beloofst hadde.
 Hier in dus besorgende myn salicheyt naer dat
 vant Evangelium: Met sulcken mate als ghy sult
 vvmeteren, sult ghy gemeten vvorden. Op dat als
 ic niet op en houwe helacs dooz groote sonden te
 sondigen: inmers ghy also sout hebben oorzake
 om mijn sonden saechtelycker te beoordenelen.

Ten vierden om mijnen noot met goet te
 boozcomen soo hebt ghy dat hier oock by ghe
 boeght / my verskerende onder andere / dat soo
 wie met een ootmoedige ende deuote meyninge
 hem beuelen soude in mijn gebeden / dat hy son
 der twyffel soude bercrijgen alle de bzucht die ye
 mant soude mogen geloouen te bercrijgen dooz
 yemants anders gebet. Hier in ooc mijn onacht
 saemhepdt boozcomende / dooz de welke nade
 mael ick geen middelen en hebbe om te betalen
 behoorzlycke ende danckbarige gebeden booz de
 kercke / dooz de welke ic soude mogen winnen /
 ghy my (naer datter geschreuen is / v gebet sal in
 uwen schoot wederom gheschut worden) vande
 bzuchten van v wtbercozen / die dooz my de on
 weerdichste begeeren welvade / dooz mededeylin
 ge eenige portie sout geuen tot veldoeninghe.

Ten vyfden / noch hier mede en hebt ghy niets
 opgehouden mijn salicheyt te verincerderē / mits
 dat ghy my ghegunt hebt dooz een sonderlinghe
 gratie / dat soo wie met een goede wille en rechte
 meyninge ende ootmoedich betrouwen / met my
 soutende handelde vade boozberinge der sielen /
 dat

Vā vveer
 denhou
 dingē by
 Christus.

Volstan
 dich be
 trouweu
 vā gaven
 ende ver
 dienst en
 aen S.
 geertruyt
 ghegont.

Profijt vā
 hem te be
 geuen int
 gebet van
 S. Geer
 truyt.

Vertrou-
dinge en
geeltelijc
ke voor-
deringhe.

dat hy nimmermeer van my en soude gaen son-
der stichtinghe oft geestelijcks vertrouwinghe/ als
doock dat boozsiende/ dat het bequaem was tot
mijn gebeckelijcheyt: want om dat ick dic wils
helaes dooz onnutte woorden wtloepende het
pont gewicht van twelprkentheydt dat my on-
werdige dooz v miltheydt ghelooft ende betrouwt
was/ verstroke lants der aerden/ dat ic ten min-
sten van het ghene een ander wt leyt tot profijt/
doock eenighe vruchten van Sheestelijck profijt
soude vergaderen.

6. Ten seften/ soo heeft v miltheydt goedertieren-
ste Godt my tot vermeerderinghe dese gifte gegun-
de die my in allen boegen noottelijck is / te weten:
De ver- die my hier van versekerende/ dat soo wie dooz lief-
dicke van voor sprekers van dese macht, de booz my de verworpenste van alle schepselen
Godts met een deuoot betrouwen bidt/ oft doock
die tot verbeteringhe mijnder sonden ende ontwe-
tentheden mijns ionckhepts/ ia booshepts ende
snophepts met verbidende woorden ende goede
wercken hem booz v vertoont/ dat hy met desen
loon van v aldermiltste goedertierenheyt soude
bergolden worden: te weten/ dat hy noot wt dese
werelt en soude schepden/ eer dat hy sulcken gra-
tie soude verweruen/ dooz de welke sijn hande-
linge v soo soude behagen/ dat ghy sout moghen
hebben in sijn siele de genoechte van eenige son-
derlinghe ghemeynsaemheyt. Ende dat getende
dooz v goedertieren haderlijckheydt/ ouermidts
mijn groote nootsakelijckheydt om dat ghy wel
wist hoedanigen ende hoe grooten beternisse dat
ick van doen hadde booz so vele ontallijcke mis-
ne sonden ende onachtsaemheden/ als v bemin-
nende beminhericheyt my in geenderley manie-
ren en wilde laten verloren gaen / en daer tegen
de schoonheyt van v rechtuerdicheyt geens sijn
top

toeliet dat ick met soo veel berfcheyden onacht-
faemheden soude connen faligh worden hebben/
ten minften ic hier mede soude boozfien worden
als dooz het mededeplē van vele een peders win-
ninghe soude waffchen.

Noch by dese dinghen goedertierenste Godt
hebby geboecht / dooz de ontwedderhouwelycheyt
van v miltheyt: dat soo wie naer mijn doot ver-
staende dat v gemeynsaemheyt in weerdelijcher
tot mijn cleynheyt haer hadde geboecht binnen
mijn leuen / ende dat hy daerom ghewilt hadde
dat hy hem in mijn gebeden hoe wel onweerdige
ootmoedelijck bebolen hadde / dat ghy hem
foudt soo in weerdelijck verhooren willen / als
ghy sout connen verhooren yemanden doozt ge-
bedt van een ander. Waert soo nochtans dat
hy om te verbeteren dat versuynt was met een
ootmoedige deuotie v bedanccte / en sonderlinckes
dooz byf weldaden / te weten. **Verdien-**
de waer dooz v lautere ghewillige goedertieren- **sten des**
heyt vander eewicheydt my vercofen heeft / de **dancleg-**
welcke om de waerheyt te segghen onder alle v **ghingks**
begracide weldadē wel de aldergracielwillichste **voor vijf**
is / als v niet onkennelijc en was / maer boozfien **vvel-**
hadt alle het verbolgh van mijn verkeerde han- **dade haer**
delinge / ende de snophyete ende archepte / ende het **gegunt.**
gebreck mijns ondancckbaerhepts in elcke van **1. Liefde.**
v weldaden / soo dat ghy my oock te recht soudt **2. Aertre-**
mogen weygeren hebben het vertiersel des rede- **kinghs.**
lijchepts oock onder de heydenen. Daer noch
tans v goedertierenheyt berre te bouen gaende
ons quaet / my vercofen heeft bouē andere Chri-
stenen / om inde h. Relgie aen gheschreuen te
worden. Ten tweeden dat ghy my salichlijcken
getrocken hebt. Ende dat bekenne ick dat comt
dooz v natuerlijcke saechtmoedicheyt ende goe-
dertie.

Verdien-
sten des
dancleg-
ghingks
voor vijf
vvel-
dade haer
gegunt.
1. Liefde.
2. Aertre-
kinghs.

dertierenheyt: als ghy mijn ongetemtheit (daer ick met yfere ketenen te recht behoorde ghebonden te zijn) met sulcken lieffelijcke aenlockinge een tot v ingetrocken hebt/ al oft ghy in my ghebonden hadt als eenen gheselle ws saechtmoedicheyts / ende al oft v bouen alle dinghen ghenoechlyck geweest hadde met my vereenicht te worden.

3. Vereeninghe.

Ten derden dat ghy my met v soo ghemeynsamelijck vereenicht hebt/ ende dat selfste schryue ic toe (gelic ic behoore) de bouenouerbloedicheyt van v ontwederhouwelijcke mildtheyt/ al oft het getal der rechtbeerdighen v niet groot ghenoech en soude gheweest hebben om te behatten den overdracht van v goedertierenheyt: hebt ghy v gheueerdicht te roepen my de minste in verdiensten/ niet om dat ghy my als bequaemster/ lichter soudt salich maken/ maer om dat in rene mindere in bequaemheyt claerder soude lichten het mirakel van v melueerdicheyt.

4. Vvelustige in vvoonin ghe.

Ten vierden/ om dat ghy v gewueerdicht hebt soetelyc in te woonen/ ende wellusticheyt te hebben in mijn siele/ ende dat selfste schryue ic v toe (mach ic soo spreken) den ouerdracht uwer liefden/ dooz de welcke ghy v oock gewueerdicht hebt met woorden te betuygen/ dat ghy wellusticheyt hebt/ als v almogende wijsheyt met sulcken verwonderlijcke melueerdicheyt can versaeint worden met die v geheel ongelyc is/ en ondanchaer.

5. Een geluckigh volmakinghe.

Ten vijften dat ghy v gewueerdicht my te volmaken/ welke wel daet ick hope oormoedelijck ende vastelijck te ontfanghen na de ghetroouue beloften van v waerheyt vande soetste goedertierenheyt van v goederhandichste liefde / ende ouersulcks aenbeerde ick die verskerste liefde versaeint met dancksegginghe/ ende dat o mijn opperste

opperfte / ia eenich waerachtich eewich goetd /
 niet dooz mijn verdienften / maer dooz uwe goe-
 dertieren barmherticheyt. Elke befondere van
 defe alffe soo wonderlijck zijn / onermidts b mee-
 weerdicheydt / ende als gansch niet betainende
 mijn cleyneheyt: fo dat in geenderley maniere die
 danckfeggingen die ic gebaen hebbe genoechfaem
 zijn: hebt ghy hier in mijn armoede oock willen
 helpen / uits dien dat ghy andere bertweert hebt /
 met goederhande belofteniffe tot danckfegginge /
 dooz wiens verdienfte mijn gebreec soude mogers
 verbult worden: waer dooz b zy lof / alst betaet /
 ende danckfegginge van wegghen die inden hemel
 zijn / op der aerden / ende onder d'aerde.

Danckfegginghe voor de bevestinghe vande
 voorschreuen Priuilegien.

DAT XXI. CAPITEL.

BOuen alle defe dingen so heeft de ontveerdeer-
 lijcke deught van b liefde / o mijnē Godt: hier
 noch by geboeght dat ghy de boozfepde weldade
 op defe manieren op het metweerdichste hebt
 willen bevestigen / te weten: Als ic op eenen seke-
 ren tydt die ouerlepde by my seluen en dooz ber-
 lyckinge van b goedertierentheyt met mijn on-
 godtbruchticheyt (die ick berheuge darfe oneyn-
 delijck het mijn te bouen gaet) gecomen was tot
 sulcken berwaentheydt dat ick beclaegghden dat
 ghijfe my niet naer de gewoonte van die beloften
 doen hant aen hant verfekert hadt. D alderge-
 boeghlycste foeticheyt heeft my terstont beloofs
 dat ghy terstont seer minnelijck op mijn booz-
 wendige sout holdoen / seggende en wilt niet cla-
 ghen / comt ende outfangt de bebestinghe van
 ick mijn

mijn verbont. Ende terstont heeft mijn cleynste
 hept ghesien dat ghy my als met beyde v hande
 opende de kiste van de Goddelijcke ghetrouwiche
 heyt ende ontwtsprekelijcke waerheyt / te weten:
 v Godt - ghemaect herte my beuelende / die als
 berkeert zynde met de Joden teekenen socht /
 dat ic mijn rechter hant wtrepken soude / ende
 soo v alderheyllichste herte my open gedaen zyn
 de wederom toe treckende / als mijn hant daer
 in gesloten was / hebt ghy ghesept: siet de gauen
 die ick v gegeuen hebbe die beloue ic v / dat ick se v
 ongeschent sal bewaren: soo nochtans / ist indien
 dat ick somtijlen de daet daer van booz eeni
 gen tijt door mijn bestieringe ophoutve / dat ick
 my verbinde dien daer na met dypboudige win
 ste te betalen van wegen mijn almogende wijs
 heyt ende goedertierentheydt vande crachtighe
 Dypbuldicheyt / in wiens midden ick leue ende
 regere warachtich Godt door eeuwige eeuwen der
 eeuwen. Maer welke utwe al te soete goedertieren
 hepts woorzen als ic mijn handen t' my waerts
 trock / soo zyn daer in ghesien als seuen goude
 reepkens inde ghedaente als ringhen / in elke
 vinger een / ende inden hertbingher dype / tot een
 getrouwte getuygenis dat de voorszeyde seuen pri
 uilegien naer mijn wenschen waren versekert.
 Daer na soo heeft de onwederhoutwelycheyt van
 v goedertierentheydt ooc dese woorzen daer noch
 by geboecht: soo menichmael als ghy ouerdene
 kende v onweerdicheyt meynende dat ghy mijn
 gauen niet verdient en hebt / ende daer - en - bo
 uen op mijn goedertierentheydt betrouwt / soo dicke
 wils offert ghy my den chyns van v goet. O hoe
 subtyllyck besozcht ghy o Dader v kinderen / die
 opt wterste hen van v verscheyden / als ghy na
 verquistinghe vande haue des onnooselheyds /
 ende

Een vvo
 derlicke
 verbindin
 ghe.

Seuē gou
 de ringen

De beken
 nisse van
 ons on
 vveerdic
 heyt hoe
 aengenae
 datse Gor
 is.

ende dooz goet verholch na de verquifſtinge van
 v aengename deuotie / v verweerdicht te ontfan-
 ghen die ghy weet hoe groot dat ſp is / te weten /
 de kenniſſe van mijn ontweerdicheydt tot ver-
 dienſten. Welcke kenniſſe gunt my doch o gun-
 ner der ga uen / van wien alle goet comt / ſonder
 den welcken niet vaſt oft goet mach geacht wor-
 den / dat ick die mach hebben tot uwen lof / ende
 tot mijn ſalicheydt / in alle v weldaden ſoo van
 binnen als van buyten. Ende daer-en-bouen
 oock dat ick mach volcomentlijck betrouwen
 van v goedertierentheydt.

Dancſegginghe voor een viſioen door het vvelcke
 Godt voor haer in een ander gedaente is veran-
 dert geworden, ende van ſijn kufkens ende om-
 helſinghen.

D A T X X I I . C A P I T T E L .

He heeft my ghedocht niet te behooren /
 ouerdenckende de vzwillighe weldaden van
 v vziendelijcke ſaechtmoedicheydt / v mptwaerts /
 hoe wel ſeer ontweerdighe / dat ick als ondancba-
 re ſoude ouerſlaen het ghene ick op eenen vaſten
 hebbe vercreghen / dooz een wonderlijcke mede-
 weerdicheydt van v goedertierentheydt. Want op
 den tweeden ſynen Sondagh / als dooz de Miſſe
 wert gheſongen dooz den omneganck het Ref-
 ponſor. vidi Dominum facie ad faciem, &c. Als
 mijn ſiele verlicht wert met een wonderlijc ende
 onweerdeerlijc ſchijnſel vande Goddelijcke ver-
 openbaringhe / ſoo is my veropenbaert een aen-
 ſicht als aengeboecht by mijn aenſicht naer dat
 S. Bernaert ſeyt / niet als wtghebeelt / maer in-
 beeldende / het welck dooz een al te grooten licht

de ooghen niet verbinden / maer dat verblijden
 het aensicht des herten met een aengename ion-
 ste der liefden ende niet der veruen. Als nu dooz
 dit honichbloedende visioen v son-schijnende
 ooghen recht teghen ouer mijn ooghen ghestelt
 waren / hoe dat ghy o mijn soete soeticheydt niet
 alleenlijck mijn siele / maer oock mijn herte met
 alle sijn crachten gestelt hebt / nademael dat het
 v alleenlijck bekenit is: soo gunt my doch dat ick
 v daer booz mijn leuen lanc deuote dienstbaer-
 heyt mach betalen. Maer nademael als anders
 behaeght een roose inde lenthen als sy groen
 ende blommich haren reuck sprept / dan als men
 inden winter soo sy dooze geworden is seyt / datse
 wel gheroken heeft / hoe wel datse nochtans
 schijnt eenichsins te verwecken de ghendechte
 dooz de ghedachtenisse vanden reuck diemen te
 bozen gheroken heeft: daeromme begheere ick
 oock boozts te brenghen met dese ghelijckenisse /
 soo ick best can / wat dat mijn cleynheydt in dat
 oueralderghenoechlijckste visioen gheboelt heeft
 ter eeren van v liefde: op dat of daer yemant van
 die dit sullen lesen / mochte dierghelijcke / oft mo-
 gelijk meerder ontfangen hebben / dooz gedach-
 tenisse soude moghen verweert worden tot dan-
 segginghe. Ende ick oock seluer dickwils ouer-
 denckende de duysterheyt vā mijn onachtsaem-
 heden eenichsins die mochte wech worden dooz
 danckbaerheydt / midts desen spieghel boozset-
 tende. Als ghy dan ghelijck ick gesept hebbe my
 onberdient toegeboecht hadt v alderaengenacm-
 ste aenschijn / het welck al het begriip des salic-
 heyts was bebattende / soo hebbe ick geboelt wt
 v Goddelijcke oogen dooz mijn oogen incomen
 een ontweerdperlijc soetsmakende licht / het
 alle mijn binnenste doozgaende schein v welc
 ouer

Fray ghe-
 lijckenis.

Onver-
 sprekelic-
 ke soetic-
 heyt van
 het visioe
 Godts.

maten een wonderlycke cracht in alle mijn li-
 maten te wercken. **E**erstganchs als alle het
 merch mynder beenderen wtneimende daer nae
 doock de beenderen r'samen met het bleesch te niet
 doende/soo dat alle mijn selfstandicheyt niet an-
 ders en wert gheboelt te zyn als de **G**oddelijcke
 claerheydt/de welcke bouen een wtsprekelycke
 ghenoechlycke maniere in haer seluer spelende
 heeft veroozsaect aen mijn siele een ontweerdeer-
 lycke lusticheyt des claerhepts. **O**ch wat sal ick
 meer seggen van dat (om soo te segghen) alder-
 soetste visioen: **W**ant om een dinghen te belijden/
 naer mijn duncken alle de welsprekentheyt van
 alle tonghen en souden my alle mijn leuen lac/
 niet connen wijs maken hebben dese wtneimen-
 de maniere van v te beschouwen / iae doock inde
 hemelsche glorie: ten hadde ghelweest dat v me-
 weerdicheydt / o mijnen **G**odt / ende eenighe sa-
 licheyt mynder sielen my doort beproeuen daer
 toe ghebrocht hadde. **D**it behaeght my alleen
 te segghen / gaet het soo in sijn werck inde **G**od-
 delijcke saken gelijk het inde menschelijcke / soo
 dat de cracht van v kusten met ghelycke eenen-
 redenheyt te bouen gaet dit visioen ghelijck ick
 meyne. **I**ek segghe waerachtelijck / ten ware
 dat v **G**oddelijcke cracht den mensche wederhiel
 het soude onmoghelijck zyn dat sijn siele int lic-
 haem soude bliuen / die sulcks ghegont werde/
 maer den tijt van een oogeblick lange te sma-
 ken. **H**oe wel dat my niet onbekent is dat v
 onbespoozlijcke almoghentheyt dooz de ouer-
 bloedicheyt vā v goedertierentheyt/ dit beschou-
 wen/ omheltinghen/kustens/ende andere min-
 nelijcke bewijsinghen tempert seer bequamelijc
 naer ghelegentheyt der plaetsen/ tijdt/ende per-
 soonen. **E**nde ick hebbe dickwils onderbonden

Verstin-
 dinghe in
 het genie
 te Godts.

Noch oo-
 ghe en
 heeft het
 ghesien
 noch oo-
 re ghe-
 hoort &c.

De soetic-
 heyd van
 het God-
 delijc
 kusten.

(waer booz ick v danckseggingsen offere inde
 vereeninghe vande gemeyne liefde vande altoos
 weerdighe Orybuldicheyt) de medeweerdicheyt
 van v al-te-soetste kussen/als ghy my somwij-
 len als ick sadt/ende in mijn binnenste innich
 tot v was lesende mijn ghetiden/oft de Digillen
 booz de sielen/oft onder eenen Psalm / wel twee-
 maels oft meer inghedrukt hebt inden mont
 mijnder herten v kussen/ dat te bouen gaet alle
 ypoctas ende honich dranch/ ende ick ben dick-
 wils ghetwaer gheworden in mijn siele v alder-
 soetste oplicht r'nywaerts / ende v al te innich-
 ste omhelssinghen. Ende alle dese dinghen hoe
 wel datse van wonderlijcke soeticheyt gheweest
 zijn: soo ist nochtans (om de waerheyt te belij-
 den) dat ick noyt in die sulcken daet ghenoten
 hebbe/als in dat alderwtmenenste beschouwen
 dat ick nu boozsept hebbe/ waer booz ende oock
 booz d'andere/welckes daet ghy alleenlijc weet/
 sy v de vergeldinghe des soeticheydts / die d'een
 persone aen d'andere al te lieffelijc bouen
 gheboelen mededeylet inde ouerhemelsche spece-
 ry-kamer des Godthepts. Item dierghelycke
 dancksegginge zy v/oft noch meerdere ist mo-
 ghelijc/booz een gaue die alle wtneementheyt
 te bouen gaet: die v alleenlijc bekent is / wel-
 kens weerdicheydts grootheyt my niet toe en
 laet haer met woorden te verbeyden/noch oock
 ongheroert te laten / op dat waert dat s'men-
 schen crancheyt eenichsins die wt mijn memo-
 rie trocke (het welck niet en behoort noch mach
 gheschieden) ick ten minsten dooz dit schrift wa-
 derom mochte verweckt worden tot ghedachte-
 nis ende danckbaerheyt. Nochtans laet v got-
 derhande goedertierentheyt o mynen Godt van
 my de onweerdichste van alle uwe schepselen/
 weeren

Weeren dese verkeerde raserije dat ick eenen oogenblick al willens soude laten ouergaen vande danckbaerheyt die ick v' schuldich ben hoor de aldergenoechlijcke gaue van v' besoeckinghe die ick soo sonder mijn verdiensten van v' ontweerdhouwelijcke milttheyt ontfanghen hebbe / ende soo veel iaren gheduerende sonder mijn verdiensten behouden hebbe. Want hoe wel ick onder alle andere de ontweerdichste ben / soo belijde ick nochtans dat ick in die gaue meer ontfanghen hebbe als yemant op der aerden soude moghen verdienen. Ic begeere dan vande soeticheyt van v' goedertierenheyt dat ghy my die gaue met de selfste medeuerdicheydt / daer ghyse my sonder mijn verdiensten / ende om niet door ghegheuen hebt oock wilt in my bewaren tot uwen lof / en dat ghy daer door in my t' verwozpsel / sulcken daer werct / door den welckē ghy van alle schepselen moeght gepresen worden. Want hoe claerlijcker mijn ontweerdichent blyckt / soo is de glorie van v' medeuerdichste goedertierenheyt des te doozluchtigher.

Met een besluyt verhaeltse de weldaden vande Goddelijcke goetheyt, ende daer teghen de ghebrecen van haer onachtsaemheyt, ende dit, met het voorgaende plochte sy te lesen op ghesette tijden op het alderdeuootste.

DAT XXIII. CAPITTEL.

Mijn siele moet v' ghebenedijde o Heere Godt mynen Schepper / laet mijn siele v' gebenedijden ende wt het merch van mijn binnenste / laetse belijden v' barmhertichede dooz de welke v' ontweerdhouwelijckste goedertierenheyt (sulcs noeh

De note
dancleg-
ginghe.

nochtans niet schuldigh zijnde my omcinghelt
heeft/ o mijnen aldersoetsten beminder. Ic dāc-
ke van allen canten v onmetelijke barmhertic-
heyt/met de welke ick louende gloziens make v
lanemoedige verbuldicheyt: dooz de welke ghy
met my dooz de vingeren gesien hebt / als ic alle
de iaren van mijn ionckste onsprekelijckheyt/
kintsheyt/wasschende eeuwe/ende ionckheyt/
bycans ten eynde van mijn vijfentwintich iari
toe met sulcken verblinde sotticheyt doozbroght
hebbe/dat ick niet gebachten/woorzden/en wer-
ken soude ghedaen hebben/ sonder knaghen des
ghemoets (gelijck my nu dunct) al wat my te
bozen quam/ende daert my toeghelaten wert
(ten hadde geweest dat ghy my dooz een natuer-
lijcke ingestorte berfoepinge des quaets/ende ge-
noechte int goet/oft dooz wterlijcke berispinghe
van mijnen naesten / oft dooz ander middelen
behoutwen hadt / ende dooz v barmherticheyt
sonder mijn verdiensten my behoet hadt) al oft
ick Heydene onder de Heydenen gheleest hadde/
ende noyt ghelveren en hadde dat ghy mijnen
Godt/oft het goet loonde / oft het quaet straffe/
daer ghy my nochtans verkosen hebt vant vijf-
ste iaer af vā mijn kintsheyt om gefatsonneert te
wozden onder ulve beuoostste vriendē/inde slaep-
ramer bande v Religie. Mijnen Godt hoe wel
dat v salicheyt niet en can wassen noch her-
minderen/want ghy ons goet niet van doen en
hebt/ist dat mijn schuldigh en onachsamen leuen
(nachment soo seggen) is geweest tot barmhertic-
ringe van ulwen lof: den welcken sonder ophou-
den alle mijn macht/versaemt met alle de schep-
selen / allen ooghenblicken behoorde te louen.
Wat dat mijn herte hier op gevoelt/oft ooc sou-
de mogen gevoelē beroert wesende dooz v alder-
mede

medewerdigſte toegeneygen is v alleen bekēt/
 waerō in die beweginge o alderlieffſten Vader!
 tot verbeteringe van alle mijn ſonden: ſo offere
 ick v alle de Paſſie van uwē beminſten Zone/
 de welke hy van die ure af/als hy int cribbekē
 nedergelept zijnde gheſchrypt heeft/ende verbol-
 gens gheleden heeft dooz ſijn cleyne kintſche be-
 hoeffelijcheyt/kintſche gebrekelijden/tegenſtrijt
 ſijns ieuchts/ende iongelincks lyden/ter tyt toe
 dat hy met nedergeboochden hoofde met luyder
 ſtemmen ſynen Gheest gegeuen heeft. Item tot
 voldoeninge van alle mijn onachtſaemheden ſo
 offere ick v alder-beminſten Vader alle de v.
 handelinge van uwē Zone / die den alderbol-
 maeckſten is geweest in alle ſijn gepeyſen/wooz-
 den/ende wercken/ vande ure af dat hy geſondē
 zijnde vanden opperſten thzoon/ingegaen is in
 onſe werelt / uwē eenigen gehozen/dooz de ooze
 des magets/tot dat hy vooz v Daderlyc aenſicht
 verthoont heeft de glorie van ſijn victorieus
 vleesch. Ende daer na/gelije het reden is dat het
 herte van uwē vrient met v medelijden heeft in
 allen tegenſpoet/ſoo bidde ick v dooz uwē eeni-
 gen gehozen Zone inde cracht vanden v. Geest/
 dat ſoo wie van my ghebeden zijnde/ oft eenich-
 ſins toegebzocht/ ſijnē wille daer toe neyght dat
 hy tot uwē lof het gene my gebreect ſoude wil-
 len verbullen/ al waert ooc met een verſuchten/
 oft met het minſte werck in mijn leuen oft naer
 mijn leuen: dat ghy oock vooz hem wilt ontfan-
 ghen deſen opoffer vande Paſſie ende hanterin-
 ghe van uwē beminſten Zone/tot verbeteringe
 ende verbullinghe van alle ſijn ſonden ende on-
 achtſaemheden. om het welc te vercrijgen bidde
 ick v dat vooz ſulcks mijn begheerten ſonder te
 verſaulwen / by v blyuen moghen ten eynde der
 eeuwen

Bequaem
 offerhade
 van Godt
 de Vader

Noteert
de manie
re om eē
godvruch
tige sake
van Godt
yferich-
lijcken te
begeeren.

De manie
re vande
Goddelijc
ke verfoe
ninghe.

eeuwen toe / ende noch als ick met v dooz gratie
sal regeren inden Hemel. Item tot danckseggin-
ge my verdinckende inden diepsten afgront des
oetmoedicheyts met uwe bouenouerdzaghende
bermherticheyt / t samen prijse ic ende aenbidde
die soetste minnelijckheyt / waer dooz ghy ouer
my soo verlozen leuende hebt gepeyst gedachten
des peys / ende niet der straffen / hoe ghy te wete
my soo soudt berhessen met de menichbuldie
heyt ende groote uwer weldaden / al oft ic bouen
andere op de werelt een Engelsch leuen ghelept
hadde. En dat hebt ghy begost in dien Aduent /
doen ic op den dzy Coningen dach daer na vol-
gende nu het vijf-en-twintichste iaer van mij-
nen ouerdoin eynde / met een betweginghe / dooz
de welcke mijn herte soo beroert is geweest / dat
my alle ionckheyt's sassenheyt heeft begost on-
smakelijc te worden / en daer dooz is mijn herte
t' uwaerts eenichsins als bereet geworden naer
dat ick begost hadde het sessentwintichste iaer /
s' maendaechs booz Lichtmisse / ten sonnen on-
derganck van dien daghe na de Complete : als
ghy den nacht vande boozsepde beroerte / ghy
licht / het welck licht inde duyfsternisse / ooc ghe-
eynt hebt den dach van mijn kinnsche ydelheyt /
die berduyftert was dooz de duyfsternisse van
Geestelijcke onwetenschappen : want in die we-
waert ghy by my dooz een al te blifckelijcke me-
delweerdicheyt / seer wonderlijc en bouen maten
genoechlijc / my versamende dooz een de liefelijc-
ste versoeninghe met v kennisse en liefde : my ley-
dende tot mijn binnenste / dat my tot dier uren
toe weynich bekent was. Ende ghy hebt begost
met my te handelen / met wondere ende verboz-
ghen manieren / op dat ghy boozts aen als in v
eygen huys gelijck vrient met vrient / ia bypde-
gont

gom met brypt in mijn herte soude gheduerich hebben v wellusten met mijn siele. Om welckes goedertierenheys wille op verscheyden uren / en verscheyden maniere ghy my behoekende: maer sonderlingher ende nietweerdigher op de Wigilie bande H. Bootschappe / ten lesten vooz den hemelbaerts dagh op eenen dach smorgens lieffelijck beginnende / ende t' sauwts na de Completen volbruggende / my ghegunt hebt dese gratie die te verwonderen en te bereeren is dooz alle schepselen / te weten: dat ic van die ure af tot dert tegenwoordigen tijt toe noyt eenen ooghenblick lange v geboelt hebbe / oft getreten / verbzeint vā mijn herte / oft ick wist altydt dat ghy by my waert / als ick my bekeerde tot mijn binnenste / wtgesondert eens elf dagen. Met hoe groote menichbuldige ende aller aenghenaeinste goeden / ghy daer-en-tusschen my v tegenwoordicheyde behaeghlijcker ghemaect hebt / naerdemael dat ick niet met geen woorden wtgesprekē en can: Gheest o geuer der gauen dat ic v daer vooz mach offeren een weerdige offerhande des iubileringhs in den geest des ootmoedicheyds / en voornementlijck om dat ghy sulcken iustighen woonplaetse gereet ghemaect hebt vooz v / naer v ende mijn welbehagen in mijn herte: dat ick dierghelijcke niet gelesen en hebbe noch ghehoort / soo vander Tempel van Salomon / als van de rustplaetse van Assuerus: dat my dochte weerdigher te zija als de wellusticheden die ick weet dat ghy seluer dooz v gratie bereept ghemaect hebt in mijn binnenste / ende die ghy my ontweerdichste toeghelaten hebt t' samen met v te geniēten als een Coninginne met haren Coninck. Onder de welke ick dese twee sonderlinge groot achte / te weten: dat ghy gedruet hebt in mijn herte de costelijcke cleyng

cleyng

cleynodien van v al te salichste doozluchtighe
 wonden. Ende daer by dat ghy in mijn herte
 ghesteken hebt soo blyckelijck ende crachtelijck
 de wonde der liefde. Al waert dat ghy my noy
 eenighe meerdere vertroostinghe soo van binnen
 als wterlijcke gegeuen hadt / soo ist dat ghy my
 in dese twee alleen sulcken salicheyt gegeue hebt
 dat ick (al moeste ick duy sent iaren leuen) alle
 uren meer als genoeg vertroostinghe / leeringhe
 ende gratie daer dooz soude mogē hebben. Ende
 hier by hebt ghy my noch willen gonne de on
 weerderlijcke ghemeynsaemheyt van v vriend
 schappe: my toelatende met verscheyden manie
 ren die alderdeelste arcke vā v Godtheyt / te we
 ten: v Goddelijck herte / tot ghebruyck van alle
 mijn wellustichede / nu my dat van selfs geuen
 de / nu tot meerder teeken vande onderlinge ge
 meynschap dat vermangelende booz het mijne
 waer mede ghy my betopenbaert hebt soo ver
 borzen dingen van v verholē oordeelen en oock
 wellusticheden / ende oock ghesmolten hebt mijn
 stele met sulcken aldersoetste vriendelijckheden
 dat waert indien ic niet en wiste de ongronde
 lijcke bouenouerbloepentheyt van v meere
 dicheyt my verwonderen soude / dat ghy sulcken
 toegedaentheyt van v meere dicheyt vriende
 lijcheyt oock ghegeuen sout hebben aen v albet
 minnelijcke Moeder die de meere dicheyt alleen is
 van alle schepselen ende met v regeert inden he
 mel. Onder dese dinghen hebt ghy my met sul
 ken stillen soeticheyt gebzocht tot een salige ken
 nisse van mijn ghebraken / ende soo vriendelijck
 hebt ghy ghespaert mijn beschaemtheydt al oft
 ghy (dat onbetamelijck is te seggen) de helst van
 v rijc sout verlozen ghehadt hebben / waert dat
 ghy mijn kintche beschaemtheyt een wepnigh
 be

bewrecht hadt. Ende ſoo als dooz een loog be-
 wimpſel hebt ghy my te kennen ghegheuen dat
 ſomlinge lieden gebzeken b niet en behaechden.
 In welke gebzeken in mijn ſiele gaende bevon-
 den hebbe dat ic doot ſchuldiger was als pellant
 van die ghy my toonde / daer ghy nochtans my
 noch dooz den minſten wiack niet te kennen ge-
 gheuen hebt dat ghy ſulcken ghebzeken in my
 waert gewaer geworden. Daer-en-bouen hebt
 ghy mijn ſiele gelockt met ſoo getrouwen beloſe-
 teniſſen van het goet dat ghy my wout doen in
 mijn doot ende naer de doot / dat ick al en had-
 dick anders geen weldaet van v ontfangen daer
 dooz alleen dooz een gheduerige hope met mijn
 herte te recht soude behooren naer v te haken.
 Noch daer mede en is de zee van v onwederhou-
 welijcke goedertierentheyt niet wtgeput gewor-
 den / maer ghy hebt my dickwils verhoort met
 ſulcke gelooſſelijke weldaden / als ic badt dooz
 de ſondaren oft dooz de ſielen / oft om ander din-
 gen / ſoo dat ick noyt ghebonden hebbe ſulcker
 bzient een / aen wien ick ſonder dubben de groot-
 heydt der ſeluer / ſoude deruen hebben te kennen
 gheuen / ſoo ick die verſont: ende dat ouermidts
 de cleynherticheyt van s' menſchen herte dat ſoo
 traech is om te ghelooouen. Om den hoop oock
 van v weldaden te vermeerderen hebt ghy daer
 by willen voegen / dat ghy my vſoetſte Moeder
 de ſalichſte Maghet Mariam hebt ghegheuen
 dooz mijn beſchermer / ende ghy hebt my dick-
 wils aen haer liefde ſeer minnelijck beuolen:
 ſoo als op het neerſtichſte eenen ghetrouwen
 Bzudegom ſijn beminde bzuyt beveelt aen ſijn
 eyghen Moeder. Daer-en-bouen oock tot
 ſonderlinghe bedienſticheydt hebt ghy my be-
 ſchickt de edelſte Bzincen van v Palleys / nieſ
 alleen.

Een Goete
 maniere
 om tot
 ſijn eygen
 kenniſſe
 te comen

alleenlijck vande choozen der Enghelen ende
aertich-Engelen/maer oock hoogere/ na dat v
goedertierentheyt alderminlijcksten Godt oov
deelben/dat my meest van noode was: op dat ic
tot bequamelijcke uwe diensticheyt inde geeste
lijcke handelinghe soude verhoordert worden.
Maer als ick d'alderonweerdichste door mijn
boersche ondancckaerheyt (als ghy bestierende
dat tot mijn meerder salicheyt den smaeck van
de genoechte eensdeels ontroct) v gauen terstont
al oft sy niet gedoocht en hadden vergat / ende
naer sommigen tijdt alst ghebeurde dat ick v
drom wijs wiert / ende wederom eyschte sulc
ken gawe als ic verlozen hadde/ so hebt ghy my
die ongheschent wederom ghegeuen/ al oft ick
met de meeste sozchfuldicheydt in uwen schoot
aen v booz my te bewaren hadde gegeuen / ende
bouen alle dese dinghen dat wonderlijck te ver
heffen staet seer dickwils / maer sonderlinge op
Kerstmis/ en op eenen Sondagh/ Esto mihi, &c.
ende op eenen anderen Sondagh naer Singen
soo hebt ghy my ingelept/ ia met geweld ghen
men tot sulcken vereeninghe met v / dat ick my
verwondere bouen mirakel/ dat ick t'sedert die
ure hebbe tonnen leuen als mensche onder de
menschē. Ende dat meer te verwonderen/ia te
verfoepen in my is/ dat ic daer na och! mijn ge
bzeken gelijc ic behoorden niet gebetert en hebbe.
Maer noch in alle dese dingen en is dese fonte
ne ws berrinherlicheyds t'uytwaerts niet ver
dzoocht. O Jesu die den beminnensten zijt bou
nen alle de beminders/ ia alleen waerachtelijck
beminnende door v gratie/ de onweerdige. Waer
als met den verloop des tijts my alderwozpen
ste ende onweerdichste/ende daerom ondanccka
richste begosten als te walgen sulcke dinghen (dit

te recht ſonder ophouden hemel ende aerde met
 een onweerdeerlycke danckſegginge ſouden moe-
 ren verheffen/ te meer immers daerom dat eenē
 ſoo onbegrypelycken hooghſten Godt hem ver-
 weerdicht heeft te buigen tot een wozinken van
 ſulcke oneyndelycke wterſte verſmaetheyt) ghy
 geuer / vernieuwer ende behoeder van alle goet/
 hebt my lupe daer dooz verweert tot danckbaer-
 heyt dat ghy aen ſommige perſoonen die ic weet
 met v byper ende denoot zyn/ ſulcs vande gauen
 die ghy my ghegheuen hebt/ haer beropenbaert
 hebt dat ick ſekerlycks weet/ dat sy dat vande
 menſchen niet en coſten hebben/ ouermidts dat
 ick dat aen geen ſterffelyck menſche gheſeyt en
 hadde/ende nochtans wt haren mont hebbe ick
 gehoort woorden die ic int ſecret van myn herte
 kenden. Met deſe woorden dan ende andere die
 onder deſe my te vozen comen/ ſoo geue ick v dat
 v toecomt/ende dooz de ſoetlypende ozgel/te we-
 ten/ dooz v Goddelyck herte / dooz de cracht des
 h. Gheſts/ ouerlypde ſinghe ick v o Heere Godt
 eertweerdige Vader / Lof ende danckſegginghe
 van weggen alle de hemelſche ende aertſche ende
 onderaertſche dingen van alle die zyn / ghetweest
 zyn / ende noch zyn ſullen. Nademael dan dat
 het gout rooder wort dooz de veruen die daer op
 gheſmaillert worden/ende dat de ſwerte verue
 onder andere een merckelijc onderſchept maect/
 om datſe den ſchyn des gouts ongelijcker is/ ſo
 bzenge ic oock dat myn is / te weten: de ſwertic-
 heyt van mijn ondanchbaerſte handelinge tegen
 het groot getal der weldaden die ſoo Goddelijc-
 ken op my ſchynen. Want nademael dat ghy
 anders geen gauen en ſout connen ghsuen dan
 die v betamen/nae v ingebozen Conincklycke/ia
 Goddelijcke milcheydt / ſoo en hebbe ickſe naer
 myn

mijn ingebozen boosheyt niet anders ontfange/
 dan ghelijck betamen soude een al te verwoyden
 brodderffe / ende dat selfste oock saghe v natuer-
 lycke Conincklycke saechtmoedicheydt dooz de
 bingheren / soo dat ghy scheent daer om noyt te
 minder my goet te doen. Maedemael dan ghy
 (wiens soete rustplaetse is in het hemelsche pal-
 leys van de Daderlycke goedertierentheyt) ver-
 koos een rustplaetse int huys mynder armoe-
 den / ic boersche ende onghemanierde tweedinne
 met sulcken onachtsaemheyt hebbe my gedrage
 om ulven goeden wille te doen / dat ick naer na-
 tuerlycke beleeftheyt / meer soude behooren be-
 weeght geweest te hebben tot eenen melaetschen
 mensche / die naer veel schamperheyt en moe-
 lijcheyt my aenghedaen / dooz den noot in mijn
 huys soude moeten hem begeuen hebben. Ende
 tegen v weldadē die ghy my o becleeder der ster-
 ren ghegunt hebt: te weten / inde lustige beschi-
 kinghe van mijn binneste / indzuckinghe van v
 heylighe wonden / openbaringhe van v verho-
 lentheden / betwijfinge vande gemeynsaemheyt
 ende vriendelycke min-spelinghe (waer in ghy
 my soeter ghenoechten hebt doen proeuen inden
 Geest / als ic / gelyc ic gelooue / soude connen bin-
 den hebben inde lichamelijke dingen / al hadde
 ic de werelt vanden oosten tot den westen omge-
 loopen) soo hebbe ick de ondanchbaerste v vers-
 maetheyt aendoende / die cleyn geacht / en wter-
 lycke genoechten soeckende / hebbe alyyn ende
 loot vercosen vooz v hemelsch Manna. V alder-
 sekerste belostenissen / o warachtigen Godt niet
 geloouende / hebbe mijn geneygē des hoops daer
 af gewent / al oft ghy een logenschrich mensche
 waert die sijn belostenisse noyt gehoude en had-
 de. Ende tegen dat ghy dichtsuls goedertierentlic
 v ge-

b' geneycht hebt tot mijn onweerdige ghebeden/
 hebbe ic dicwils och! mijn herte verbert teghen
 uwen wille: soo verre (het welck met tranen ge-
 ſeydt diende) dat ick ſomwylen ghebeynst hebbe
 uwen wille niet te verſtaen / om dat ick niet en
 soude gedwongen zijn mijn gemoet my daer toe
 byghuende dien te doen. Item teghen dat ghy v
 ghelweedicht hebt my te gunnen de boozſprake
 van v glozioſe moeder / ende v alderheyllichſte
 Gueſten hebbe ick ellendige dit dicwils beledt/
 ſoekende de boozſprake van wterlycke byzinden
 als ick alleenlyck my tot v hadde moeten bege-
 uen. Alst oock recht soude betaeint hebben /
 dat ick/ouermidts dat h' ſoeticheyt my uwe ga-
 uen ongeſchet bewaert onder alle mijn onacht-
 ſaemheden / soude ooc des te danckbariger wor-
 den / ende te beter my behoeden booz de onacht-
 ſaemheyt / daer tegen op der tyzannen boeghen/
 ia diyuels boegen / quaet vergeldende booz goet /
 worde daer te ſtouter om te leuen ſonder ſozghe.
 Bouen alle deſe dinghen iſt mijn aldermeeste
 ſchult / dat ic naer ſulcken en ſoo ongelooſſelijc-
 ken / ende v allenlyck bekende verreninge met
 v niet ghebeynt en hebbe mijn ſiele wederom te
 beſmetten met die gebreken die ghy daerom toe-
 gelaten hadt / datſe in my ſouden hagen / op dat
 ic met v hulpe ſtrijdende die ſoude ouerwinnen/
 ende daer booz groeter glozie met v inder eelwic-
 heyt inden hemel ſoude beſitten. Noeh hier in en
 is mijn ſchult oock niet ontbroken / dat als ghy
 om my te verwecken tot danckbaerheydt mijn
 ſecreten aen mijn byzinden openbaerde. Ic ach-
 terlatende ſulckis als ghy booz hadt : ſomwylen
 daer booz meer naer menſchelycke maniere my
 verblydende / hebbe verſuynt v te beantwoozden
 met danckbaerheydt. Ende nu o goedertierenſte

Schepper mijnder herten dooz dese ende andere
 dinghen die tot sulcken oplicht my in den sinne
 mogen schieten. Laet het suchten mijnder hertē
 tot v opclimmen/ en outfangt de clachte die ic v
 offere/ mijnder al te vele ongeluckigheden die te-
 gen sulcke uwe Goddelijcke edele goetheyt staen/
 met sulcken eelheydt des medelijdens ende eer-
 weerdicherts/ als ghy ons gegont hebt te mogē
 opofferen dooz uwen beminsten Sone inden h.
 Geest/ van weghen die inden Hemel zyn / opder
 aerden/ende daer beneden. Waerom nademael
 dat ic onmachtich ben om te verdienen weerdig-
 ge vruchten des betertings/bidde v goedertieren-
 heyt mijn soetste lief/dat ghy inde herten die ghy
 weet dat met v dooz ghetrouwe deuotie soo ver-
 bonden zyn/dat hun vbrandt-offerhande des be-
 terschap v can versoene/wilt ingene/dat sy mijn
 gebreck/het welc bouen maten groot is ende on-
 hebbelijc/met sulcke uwe gauen willen verbullē/
 dooz suchten oft gebeden oft andere goede wer-
 ken/ende dat alleenlijc onsen Heere en Godt/tot
 uwen behoorlijcken lof. Want ghelijc ghy den
 beschouwer mijnder herten claerlijc weet/niet
 en isser anders dat my gedwonge heeft om dese
 dinghen te schryuen / dan de puere liefde alleen
 van uwen lof/ op dat naer mijn doot vele dese
 dingen lesende mogen medelijden hebben met v
 goedertierenste saechtmoedicheydt / dat v liefde
 om de salicheyt vande menschen opt heeft moete
 tot het nederste soo ghebogen worden/om te ghe-
 hengen dat soodanighe uwe soo vele ende ontal-
 lijcke gauen soudē versmaept worden/gelijc ick
 och! alle uwe gauen in my verarghert hebbe.
 Maer ick dancke soo ick can v saechtmoedigh-
 hermherticheyt/o Heere Godt mijnē Schepper
 en herschepper / om dat ghy wt den bouenouer
 vloey

bloeyenden afgront wes goedertierenhepts my
 op het aldermarachtelgste versekert hebt/dat so
 wat sondaer ooc met de boozsepde meyninge zis-
 nen wille daer toe sal gheboogen hebben: dat hy
 tot uwen lof mynder ghedachtich wilt zyn/ezp
 int hiden booz de sondaren/oft danckende booz
 de wtgelesene / oft in eenigher ley twel daet opt de
 uoofste als hy dat vermach/dac hy noyt dit te
 genwoordich leuen eynden en sal booz al eer dat
 ghy hem met sulcken sonderlinge gratie sult ver-
 golden hebben / dat syn handelinghe v behaghen
 sal/ende in sijn herte hebben sult eenige gemeyn-
 same vermakinge. Waer booz v sy dien eewigen
 lof die bande ongheschapen liefde wtspuytende
 geduerlijcken wederom tot v seluer inbloet.

Hoe
 vrucht-
 baer hoe
 is ter ghe-
 dachtenis
 se van S.
 geertrays
 goet te
 doen.

Beuelinghe vande gheschreuen dinghen.

DAT XXIII. CAPITTEL.

Siet beininnenste heere het pont van v mede-
 weerdichste ghemeynschap/ het welck my opt
 wterste verwoopen onweerdichste schepsle / be-
 trout is/ dat sette ic wt/door de liefde van v liefe
 de/tot woeker van uwen lof/ soo int gene booz-
 schreuen is/ als dat naer gestelt is. Want (gelic
 ick sekerlijck hope) soo derue ick door v gratie
 wel vastelijcken belijden/dac gheen sake my be-
 dwongen heeft sulcke dinghen te schryuen oft te
 segghen / dan alleenlijck om te volcomen uwen
 wille / ende de begheerte van uwen lof/ende den
 puer der sielen. W dan seluer nemende tot getuy-
 ge/soo begeere ick waerachtelijck dat ghy gepre-
 sen wort dat men v dacke/om dat uwe onweder-
 houwelijcke goedertierenhept haer aen myn
 onweerdichept niet en heeft ontrocken. En oock
 wensche ick dat ghy soude gheprezen worden/ te
 weten:

Weten: om dat sommige dese dingen lesende hun
 genoechten sullen nemen inde soeticheydt van v
 goedertierentheydt/ en daer dooz getrocken zijnde
 tot hun binnenste meerder saken souden beproe-
 uen. Gelijc de scholieren dooz den A B C comen
 doozts leerende tot de wetenschap der redenka-
 uelinge; so ooc dooz dese/ als geschilderde inbeel-
 dingen gelept mogen worden om te beproeuen in
 hun seluen dat verborzen manna dat dooz geen
 lichamelijcker inbeeldinghs vermengelinghe
 mach gedept worden. Maer alleen die het eet die
 hongert noch. Waer mede wilt o Godt almach-
 tich en gunner van alles goets / v verwerdigen
 ons oyt alder genoechsaemste te boeden den hee-
 len wech dooz van dit ballinschap: tot dat wy
 beschouwende niet ondeckte gedaente v glozie in
 dat selfste beelt berandert worden van claerheyt
 in claerheyt/ en dat dooz uwen soetsten Gheest.
 Maer daer-en-tusschen naer v getrouwe belof-
 tenisse ende de ootmoedighe begheerten mynder
 meyninghe/ gunt dat alle die dese schriften sullen
 lesen dooz ootmoedicheyt/ dat sy hen verheugen
 niet v van v nietweerdicheydt/ dat sy medelyden
 hebben niet mijn onweerdicheyt/ ende leetwesen
 tot hun eygen gebreken tot verboozderinghe: op
 dat wt de gouwe wieroockbaten van hun lief-
 getallige herten sulcken soeten reuck tot v come/
 dat daer dooz alle de gebreken van mijn ondan-
 baerheyt ende onachtsaemheyt ouerbloedelijck
 verbult worden. Amen.

Eynde vanden tweeden Boeck.